

Dal Bhat Chatni

Jit Narain

bron

Jit Narain, *Dal Bhat Chatni*. Z.p. [Den Haag] 1977

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/nara001dalb01_01/colofon.htm

© 2007 dbnl / Jit Narain

Ten geleide

Taal is van oudsher het belangrijkste kommunikatiemiddel: in de intermenselijke kontakten dient zij ter overbrenging van o.a. gedachten, gevoelens en gewaarwordingen. Poëzie is één van de subtiële expressievormen van mensen die de taal op een specifieke manier hanteren. Literatuur is voor elk volk een belangrijk kultuurgoed.

De uitgave van deze gedichtenbundel is een verrijking van de Surinaamse literatuur. De bundel *Dal Bhat Chatni* betekent een stuk nationale trots, omdat hierin door Surinamers een deel van het eigene herkend wordt, waardoor de eigen identiteit en waardigheid meer reliëf krijgen.

Deze gedichtenbundel maakt om tweeërlei redenen deel uit van de Surinaamse literatuur. De auteur is een Surinamer en heeft in het Nederlands en - bewust - in het Sarnami geschreven. De keuze van het Sarnami impliceert het verlate begin van een positieve waardering van deze Surinaamse taal.

Deze gedichtenbundel is het produkt van een maatschappelijk engagement, waarbij de maatschappij-kritische boodschap van de dichter een primaire plaats inneemt. De sociale geëngageerdheid van de dichter blijkt uit zijn keuze van de thema's en zijn affiniteit met de landbouwers. Zijn maatschappij-betrokkenheid komt duidelijk tot uiting in het Arui-gedeelte. Is de arui slechts een inspiratiebron voor hem of identificeert de dichter zich ook daarmee?

Deze plant stelt in bodemkundig en klimatologisch opzicht geen hoge eisen, en toch is het een voedingsgewas, dat ondanks de kontraprestatie die het levert, in het algemeen - ook door boeren - ondergewaardeerd wordt en nog steeds de status van een semi-kultuurplant bezit. Dit inheems-tropische gewas kan niet concurreren tegen de ingevoerde aardappel. Kennelijk heeft het begrip arui in de gedachtengang van de dichter een ruimere inhoud: er is verband tussen waardering van arui en die van de landbouwer, de natuurlijke hulpbronnen, de historie van het Sarnami.

Ons lijkt toe, dat een ieder die bewogen is door de Surinaamse zaak deze zal verwelkomen. In een tijd waarin de jonge republiek Suriname zich bezig is te ontwikkelen en aan Surinamers om een bijdrage wordt gevraagd, past dit werk volkomen.

Bris

Naushad

.... en mijn vriendelijke dank aan MOTI, BRIS en NAUSHAD, die, elk met zijn specifieke kwaliteiten, mij met raad en daad hebben bijgestaan in het tot stand brengen van....

Arui

aan vinu....

1976

Arui

*vraagt maar weinig
veel meer geeft zij terug*

*sterk aan
eerst door uitbuiting
nu door motieven
verzwakte*

*jij bent nog
niet waard
mijn tomatenaanplant
die de zorg heeft
van de kracht
van de juiste geest
met het alert
beminnende oog
van de boer
een speelbal
in de surinaamse
werkelijkheid*

zomaar
klim je een boom in
om daarna doelloos
te staren
krachteloos
de gedachten ingekleed
met een weelde
aan fantasie
zoals het
een plattelander
overvallen kan

wat wil je
een jong van tien elf
met een slinger
om de hals
in gedachten
de schutter uithangt
zich verslikt
in één van zijn
lekkerste happen
speelt als de held
verstomd
zich zorgvuldig
bezieet
tweemaal zo groot
geschoren
met snor
en schoenen aan
een leren riem
aan zijn pantalon
over de borstrok
en het overhemd
met liefst
lange mouwen
tot onder de navel

.... .. verschrikt
bij te komen
terwijl je
een mier doodstrijkt
bedenkend
dat je klein bent
aan gezag onderworpen
zelden raak geschoten
af en toe
vlees op rijst proeft
dat smaakt en zich
herinneren doet
vaak genoeg
met knikkeren
hebt verloren
en in nog
geen drie maanden
jouw korte broek
met ingebouwde jarretels

waarover

een willekeurig overhemd
vernieuwd krijgt
klim je de boom uit
om je dan
te realiseren
dat de koeien
op je wachten
je de jongeren
moet helpen baden
en de afwas
nog doen moet
waarna je losbarst
in een gezang
om nu aan alles en ieder
in de buurt te vertellen
dat je er bent
en als het ware
je te overtuigen van
het ouderlijk gezag
ren je naar mama toe
om te vragen
of je nu al
met de sikkal
om de schouder
naar het veld
mag vertrekken
waar de mieren
zo goed aarden
tussen de golvende
malse murena
en de groene scherpe
sarpal-pollen
in de plassen
de dhaniya
en de kena-ghas

ik weet niet meer
hoeveel malen
ik heb omgespit
die oppervlakte klei
te ontdoen van
titki en lanti-ghas

een grootte van
twee bij twee meter
werd een broze
vruchtbare
zwarte kleimassa
voor mijn
vijf tomatenplantjes
ontkiemd
om en bij ons machan
naast een hoge stille
awarapalm
waarvan ik de schaduw

mij herinner
als mijn parasol
's middags
tijdens de afwas

het bleef niet bij
de vijf gaten
van koemest te voorzien
voor de kleine
zach te zesbladerige
neonaten uit
onbekend ouderschap

dagelijks
na school en middagmaal
holde ik
met een houwer
en een tjak
om weer eens te kijken
naar de weerloze
plantjes
die als teken
van de steeds
weer verloren strijd
tegen de hoge zon
hun krachtverlies
vertoonden door
de flauw hangende
blaadjes

de schade werd
allengs minder
wij waren
met ons zessen
de zon alleen

en ja
in tien dagen
was het zover

ze leken
te hebben gekozen
en zich
te hebben begeven
op het pad
van leven en plicht

nog eens een week
en zie
daar staan ze trots
zo groen als mogelijk
zo statig
als de bamboespruit
mijn geest bekorend
en tot zich lokkend

voor ook soms
in mijn verbeelding
bestaand onkruid

op die dag
die
onvergetelijke dag
waarop mijn tranen
niet rijpen wilden
mijn keel
verdroogde en
pijn deed
mijn spraak
verstomde
de gedachten
versteenden
de ogen
zich sloten

om niet te zien
laatstaan
te begrijpen
dan wel
zich te herinneren
die plant
vol leven
donzig zacht

maar nee

die vlaag
ging mij voorbij
en ik moest weten
om mij te wreken
op het kwaad
dat had getroffen
de één
van de vijf
die uitgeblust
mij
treiterend aankeek

was het
om mij te plagen

alsof het
geen pijn deed

heel gewoon
is te sterven

zo gewoon
dat ik
het verspoedigde
met een ruk

en een ommezwaai
 was ik de
 oude weer
 mij vastklampend
 aan de overige
 hoopte ik
 en verwachtte
 de beloning van
 al was het maar
 één enkele tomaat

vandaag is de
 zoveelste dag
 dat ik zo dichtbij
 mij zit af te vragen
 wanneer
 de eerste bloesems
 mijn verwachtingen
 zullen strelen

ik zie ze hangen
 zo open
 als mijn pupillen
 ik tel
 ik tel
 tot voorbij
 het zelfbehagen
 om dan te zeggen
 van nee
 ze komen heus wel
 en te glijden
 van de gehurkte zit
 in een meer
 kruipende houding
 om als het ware
 te golven
 als mijn plantjes
 dat kunnen
 gevangen in de stroom
 van de noordoost-passaat

ik steek mijn nek uit
 met mijn handen
 op de rand
 van de met gras
 begroeide aarde
 en het zwarte
 brokkelige klei
 om mijn neus
 te doen overtuigen
 van de geur
 van mijn planten

het zijn er
 nog maar vier
 ik ruik aan één

tussen de andere
en mijn pupillen

ik voel aan mijn zinnen
hoe aan haar gezogen word
om te worden
een gestalte in mij

nu ik ontnuchterd ben
hoor ruik voel
zie en proef ik
mijn wezen in haar
mijn plant
al draagt zij
nog geen tomaten

ga tuier lalki
maar opnieuw
en kom
snel terug
je moet nog
naar de pelmolen

ja ma
zeg ik
en start mijn motor
richt hem de dijk op
om vliegensvlug
te razen
tussen al dat groen
langs de weg
naar de stilstaande koe
die mij hoort naderen
en dankbaar verwelkomt
zwaaiend met de staart

ik was nauwelijks
de hoek om
of ik ving
een glimp op
van de tegenligger
en besepte
dat het gedaan was
vertelt een chauffeur
die zijn auto
totalloss terugvindt
na al die ellende
van die ene dag

zo verging
het mij ook
toen ik zag
dat ik nu
kwijt was geraakt
één van de vier
aan mijn

moeders misschatting

vergoeden zou ze mij
met een ah-hoi
zij had te vertellen
de grote regisseuze
ik figureerde maar
zonder inspraak

daarom moest
lalki maar ontgelden
het kwaad van een jong
nog niet eens
in de puberteit

met ettelijke pijnlijke
striemen op haar huid
kon ze onder de jamun
haar beklag doen
aan wie
moest ze zelf maar weten
wie werkelijk helpen zou
was de denkende domme
ook vertegenwoordigd
in mij
nu haar vergeven
naderend met
een vredelievende lach

mijn vader
werkt in loondienst
een boer
is hij ook
slechts bij
planten en oogsten
van de rijst
waarvan de opbrengst
haar eigen onkosten
niet meer dekt

hij wil er zelfs
van af zijn

dat verloederende werk
vanaf zijn jeugd
misschien daarom
dat hij het kijken
niet waard vond
mijn plantjes
mijn werk
kosteloos en toch fraai

mijn moeder begrijpt
mijn enthousiasme
niet eens

nog minder
mijn leed
sinds de vorige dag
vind ik niet
volmaakt meer
mijn werk
dat getroffen werd
door omstandigheden
buiten mijn macht

nog even schattig
kijken ze mij aan
nog altijd
ontvangen ze mij
met hun kinderlijke
vriendelijkheid
maar kijken
doe ik toch
naar dat
broze oppervlak
een obsessie
die twee hoopjes
klei
één met een krater
de ander
met een stomp
geen vergelijk met
wat zo dichtbij nog
haar ahirva danst
nog minder met
mijn gevoel
voor evenwicht
wel
in overeenstemming
met het lot
van de boer
die zo jong al
ervaren moet
het onrecht
zonder pardon

zo fris als
de ochtend
zo vriendelijk
als de morgenzon
ondergaat ze
het gekrijs
ieder jaar weer

die kleuters
wier lijven
in de banken
sidderen
verward zijn
door deze

eerste
echte scheiding
lokt
de kinderjuf uit
tot
het wijze gezegde
van
het went wel hoor

een drenkeling past
de triomf
van het gevecht
tussen leven en dood
zijn longen
vol zout
is het minste
dat hij lust

en toch
de dagen van de ezel
veranderen
zegt men
al krijgt hij
geen gouden horens bij
bevrijding is er pas
wanneer een gevangenschap
is geweest
wijsheid na onwetendheid

vandaag ben ik dan
ontvankelijk
voor deze wijsheid
als ik zie mijn
drie knuffelobjecten
de zon
met overgave begroeten
zo stil
als deze wijsheid
zo lang zich
in mijn hart verborgen
dit moment verkiest
van mijn bereidheid
te aanvaarden
deze nieuwe realiteit
van de drie
jubelende genieters
met als begeleiders
het kratertje
en het stronkje
met mij er tussen
is het best
gezellig weer

je ziet glinsteren
het vocht aan de haren

die trillen
bij het opnemen
van de zachte
heldere zonnestralen

het doffe groen vergaat
in alle tederheid
en wat dan ontstaan
zijn de projekties
in mijn gedachten
van deze
onvervalste eenheid
van de elementen
der natuur
in vorm plaats en ruimte

mijn planten zijn verweven
met de aarde
die de voorbeschikte vorm
alle reliëf geeft

samen met de zon
verbonden met de ruimte
tellen ze mee
in de kringloop
van komen zijn
en gaan

mijn trots vergaat
in het verloop
van de kwellings
met een bewustzijn
dan niet meer
van een dromer
maar één
van een boerenjong
zonder glans
liefkozing en
enige helderheid
in het bestaan
zonder de tederheid
van het gemak
in het leven
en liefdevolle
bejegening
van de medemens
zonder iets
om het niets
te kunnen miskennen
raak je de wal
lijkt het schip
in orde
klim je aan boord
kantelt het schip
aan die zijde

voor de boer
in ons suriname
bestaat slechts
een komen en een gaan
het zijn laat hij telkens
over aan de kinderen

hoe lang
zal nog duren
dit boerenbestaan
met de handen
op de zak
red jij
nauwelijks
het leven meer
een eigentijdse prijs
moet je vragen
maar die kost telkens
een deel van die bron
waaruit de kracht
wordt geput
tot de prestatie
van elke dag

in engere zin
leeft hij niet
om het koesteren
van idealen
of zich nuttig te maken
aan vriend vijand
en zichzelf
het goede te bejegenen
of het kwaad te verdelgen

hij leeft
met de grillen
is het niet
van het staatsbestel
dan van de natuur
in en om hem heen
vaker beide

konservatief reaktionair
landbezitter racist
vaak dit alles
in één woord gelijk
ingekleed met jaloezie
haat en superioriteit
hare malik
was hij maar werkelijk rijk

veertig jaren zijn
ruim geweest

om te weten
 en te verwerpen
 die nationale geest
 van de nationalist
 uit de stad
 die een ziekte erbij werd
 voor zowel
 het land als zijn dienaar
 één die werkelijk voor sterft
 de ander altijd in naam

de boerenjong
 die zo lang nog gaan moet
 leert al gauw de principes
 door het onderwijs
 om niet te aanvaarden
 de modder de tegenslag
 en die vuile huid
 van de ouders familie
 en gaon ke log

vergeet het
 het was lang niet
 zover met mij

ik moest en wilde
 aanvaarden ook
 de drie overgebleven
 mijn plantjes
 met dezelfde hoop
 wachte ik
 de verwerkelijking af
 die telkens zelf bepaald
 wanneer de tijd rijp is
 te verklappen de essentie
 van waar het om gaat
 geboren te zijn
 in een gezin
 op het platteland
 minderwaardig zeggen ze
 waarook
 zelfs in
 laatstaan
 buiten dit bedrijf
 nee
 met veel verdriet
 helaas
 verdrijf

kijk naar die twee stieren
 vernederd door de bekwaamheid
 van drie honden
 die waken voor het wel en wee
 van de boer
 die 's nachts al wakker is

te verslepen zijn manden
vol tayerblad en boulanger

mijn broer
knikt van nee
hij denkt dat
het bokken zijn
horens ziet hij
wat ik tot voor kort
voor oren aanzag

maar waarom zitten ze
de stieren achterna
beide hebben toch
dezelfde belangen

ik neem aan
dat hier
om het grasland
te doen is

voor de bokken
lijkt de toekomst
weer gezegend
voor de stieren
is hoogstens
het heden overbrugd

hee
het doet mij
aan aja denken
die altijd zei
doe vandaag
wat je morgen
ook kunt
schuif dat deel
opzij
welke je heden
onverstandig
aan het opmaken
bent

maar zou het
waar zijn
al die figuren
in de wolken
ze zeggen dat daar
de tuin is van god

ik weet het niet
zeg ik
verward en onwetend
laat ons mijn tuin
'ns gaan bekijken
of de natuur daar
al zover is

bloesems wil ik zien
die mij dragen zullen
over de golven
van de daad
naar de konklusie
van het verstand
gemengd met
gevoelens van geluk

een prijs
die jij jezelf schenkt
als kind
in een boerengezin
waar complimenten
schaars zijn
evenals de middelen
tegen elk
toekomstig geweld
een aanslag
wordt het telkens
van het spiegelbeeld
op het objekt
dat door elke
denkbare schutting
heen getrokken wordt
om op te gaan opnieuw
in het schouwspel
van de wolken
onder regie van
jehova's jesus
christus misschien

ik zag hem komen
een man in het zwart
met een blanke huid
van wie ik gehoord had
als zijnde een luitenant
in het leger van hun god

hoe naderbij hij kwam
hoe groter werd zijn kruis
nietiger zijn verschijning
strakker zijn hoofd
wijder die pupillen
verbaasder zijn gezicht
trager zijn gang
waggelend zijn lijf
houterig zijn benen
duizelig zijn geweten
onzeker zijn daad
van een paar schoenen
voor de boerenjong
in naam van
jesus christus
de zoon van zijn god

de pater stort neer
de valse melodie verklinkt
en nauwelijks bekomen
van de verwondering
zie je ze komen
zonder ontzag
voor levenden en doden
het echte leger
van de westerse beschaving
de schoenen opeisen
in de vorm
van mijn diensten
voor het heil
van de mensheid
in wezen een kudde blanken
die voor mij maar
hun bijbel het beste achten
voor zichzelf
mijn plantjes
waarvoor ze ook
onderhandelen willen
dan niet zonder bedreiging

ik zie de knoppen
en voel de spanning
tenslotte zich ontladen
in de klanken
van de taal
welke in de verte
zich verzoenen
met de stilte
van de morgen
weerspiegeld in de kikker
nog met gesloten ogen
genietend van de koelte
onder de takken
die zich
verstrengeld hebben
tot een eenheid
welke de boer dikwijls
verleid tot ingrijpen
want solidariteit
betekent verlies
liever drie planten
elk apart
met veel vrucht
weinig blad
dan een drieëenheid
mooi om naar
te kijken
lelijk
als je ook
geld ervoor
wilt opstrijken

die zich
 ingegraven kikker
 voelt hij zich
 misschien als ik
 in mijn nieuwe kleren
 of als de planters
 tijdens hun pauzes
 of als onze jongste
 in mijn schoot

vies ben ik van hem
 en spuug
 in een halve draai

deert hem wat

onverstoord blijft hij liggen
 wat mij duidelijk niet aanstaat

een kikker
 onder mijn planten
 geen denken eraan
 een duw met de stok
 zal zijn natuur
 wel aanzetten tot
 de sprong der zekerheid
 op niet eens
 één meter
 daar vandaan

verdraaid
 een bloem

ik kijk naar de hemel
 met betraande ogen

zal deze de kracht
 van die stralen doorstaan
 zal daar nou uitkomen
 mijn bleek-groene tomaat

mijn twijfels rusten
 op goede gronden
 de gedachten helaas
 zijn luchtkastelen
 wel fijn
 te genieten
 altijd zeer dichtbij

vijftig van die planten
 gemiddeld
 de vijftwintig tomaten
 drie voor twee stuivers
 zijn een hele hoop kwartjes

één voor het kola-broodje-sardien

het andere voor het frigi-papier

een derde voor de klos garen
 vierentwintig wil je
 met nummer twee voetballen
 de knikkers kosten maar
 de cent één
 wat schriften liefst dikke
 potloden met liniaaltje erbij
 een vulpen potje inkt
 die maandagcenten
 smullen bij de mae's
 zal geen zeldzaamheid meer zijn

tot de werkelijkheidszin
 zich meester maakt
 van die
 verlamme gedachten
 van elke dag
 door zich
 van binnen loswoelend
 uitende met een brede lach
 in gebaren van ontkenning
 begeleid met de woorden
 na man tuhun
 welke niet veel meer
 betekenen kunnen
 dan was het maar waar
 voel je jou weer
 op de aarde staan

die kippen toch
 van onze eenzame immigrant
 oud lichtdoof
 een vergeten pionier
 nog wel wist te vertellen
 over die boot dat oerwoud
 en de hollanders
 zijn land verzweg hij
 met betraande wangen
 en bevende kaken
 deze brits-indiër
 leek verbruikt

op school ging het vandaag
 zonder de smak van de bordwisper
 ofschoon ik voortdurend afwezig was
 door mijn bloemetje in gedachten

een welkome
 doch slaapverwekkende bezigheid
 zo tegen de middag
 wanneer de onderwijzer
 geïrriteerd voorzich uitkijkt
 over onze koppen heen
 of de directeur
 misschien niet komt aanrijden

en wij maar stil de regels volgen
 want je weet nooit
 wie en wanneer hij aanschiet

ononderbroken
 holde ik van school
 die twee kilometer
 naar mijn veld
 en storte neer
 als door de bliksem
 getroffen boom
 een beroerte
 ach nee
 een ramp
 nee
 eigenlijk niets bijzonders

drie kippen hadden zich
 half ingegraven
 onder de bron
 van mijn genietingen
 mijn houvast steunde
 moedeloos op elkaar
 onder de hoge middagzon
 windstil vochtig en benauwend

wat hadden zij mij nodig
 de half ontwortelden
 met verflenste bladeren

helder van geest
 en met de zorg van de navu
 sneed ik het water
 met mijn handen aanéén
 en zegende als een
 beter wetende pandit
 gekonsentreerd met
 zeer veel liefde
 om maar te zwijgen
 van mijn haat
 tegen de kippen van
 onze bahira

o bloemetje
 ach bloemetje
 na weken van wachten
 verscheen je
 om te doen verwelken
 het in mij
 ontwakend bewustzijn
 van menselijk trots
 als middel te komen
 door het leven
 zo eenvoudig
 als de adem

maar dieper dan
het simpele verdriet
op het moment
dat het hart om geeft
het bloed doorstroomt
de vergeten gaten

verloren ben je
als een lijk
in de as
van wallaba
en vers
als de vergane
in het geheugen
van hen
die treuren
hulpeloos als de flambouw
in de storm voor de regen
die nu elk ogenblik
strelen zal
de dorst van de snaren
die ontstemd in
mijn planten
hen verlegen doen vragen
om hulp van
een machteloze dromer
die naar de wolken kijkt
zwaar hangend
aan de blauwe hemel
die ginds helder getuigt
van de stralen van de zon
schijnend over
het beregende oerwoud

wel
wat lijkt de kankantri
groter dan anders
wat voel ik me kleiner
dan de gewone mier
die uitgekeken
huiswaarts keert
zonder jou
och
wat hing je toch onvast
gelijk
de omstandigheden hier
het land van de boeren
het platteland

de regen bleef uit

het wordt een morgen
als van de andere dagen

stil koel
 de schuine zon
 moeder vader
 broers en zusters
 alles éénder
 behalve mijn hart
 piekerend
 over het verleden
 vol pessimisme
 mij drijft
 naar het schoollokaal
 waar alles zich ook
 als gisteren ontbloot
 onfris benauwend
 en vernederend aanvoelt
 ezels beesten stommerikken
 koppen schoppen
 verdomde schepsels
 rakkers poten
 krabbels en schoften
 om aan te horen beloofd
 de leraar is onze vrees
 die notabene
 lid van de staten werd

de dag verloopt als anders
 tot ik mijn rampgebied betreed

onbespaard ook
 van een hoop hondenstront
 kijken mijn godinnen
 lichtschuwend
 op mijn biyas
 van hoop en zegen
 verwickeld in de strijd
 van leven en dood
 tegen het al
 verliezende symbool
 van onvervalste edelmoedigheid
 dat plichtsgetrouw oversteekt
 het veld van het onrecht
 en verleid wordt
 tot het kwaad van de ondeugd
 elke keer weer
 tussen twaalf en drie

water
 water is de roep
 van de benevelde geesten
 en kijk daar staan
 de boerenkinkel
 met zijn lotushanden
 sproeien zijn verstokte lot
 terend op de eerlijkheid
 van de gefixeerde fantast
 in zijn wereld

waar alles is als de goot

is er zon
 dan heerst weer droogte
 komt er regen
 dan verschrikt de watersnood

ik at uit het bord
 en dronk uit de kan
 zo beschadigd
 als ik deze avond
 stil in een cirkel
 om die olielamp
 peinzend over
 dit dodende leven
 waarin het woord
 van moeder
 opdracht onthult
 gebaren van vader
 gebod ontvouwt
 kinderen zoals wij
 niet eens is gegund
 te rijpen in spel
 hoe simpel ook
 maar gewenst

te ontspannen te vergeten
 de geprikkelde zinnen
 door het vergelijk
 op school en op straat
 met die onbezorgde lui
 neerkijkend met ons sollen
 met woorden cijfers
 en geheugens op hun best
 broeken gestreken
 en schoenen onder hun zolen
 zonder die verschroeide huid
 alleen al genoeg
 voor de wisselende afkeer

boeren werken
 met de kracht
 van de spieren
 en dienen
 de macht
 van de woorden
 de cijfers
 en de wapenen

een boerenjong is de zes
 een arbeid vele malen waard
 dan de acht
 van zijn klasgenoten
 van beter komaf
 maar met minder lof
 zo er één was

een kwelling als basis
om op te klimmen
in de maatschappij
met een begeleiding
als de christelijke kerk
die voorschrijft
rechts in de hand
de bijbel ter bekering
links het zwaard
ter demoralisering erna

zo ook ongeveer proef ik
in mijn aanplant
een bekering
in de omstandigheden gekleed
die nu
als hun zwaard beangstigt
en de frustratie
steeds verkwikt
voerende tot daden
in deze spiraal
naar de afgrond
waarin de noodzaak je
jouw schaduw ontnemt
het blijft
een zon loodrecht
op de kale huid
ontwijk je hem
dan faalt
jouw verantwoordelijkheid
aanvaard je het leed
misschien raak je het geluk
om dan gespannen
weer te hopen
als die aanraking niet
jouw dood al is geweest

frustratie is niet alleen
wat je ervaart
zij is geworden
een trek van
dit boerenbestaan

je leeft ermee
en beleeft het kontinu
zij is een bewustzijn
een deel van jouw ziel
te vergelijken met
het superioriteitsgevoel
van vele stedelingen
even verderop
die met uitgeperste
pulpdroge parolen leven
en graag spotten
met de stand van de boer
de houthakker en de veeteler

eigenlijk een machteloze

klasse van armoedzaaiers
 met vele alcohol
 verzuipende vluchters
 spiralend naar een vacuum
 afglijden
 waar hun ontbinding
 hen tegemoet treedt
 ontnuchterend verteld
 over de illusies
 van het bestaan dat
 grotendeels gedikteerd wordt
 uit de stad
 met haar beschaving
 een pseudo beschaving
 een goedkope beschaving
 van gekiste zielen
 die om bevrijding smeken
 met de arrogantie
 van de brahman
 die besmeerd met spuug
 van ook de analfabeet
 ten onderging

o beschamende stad
 onzekerheid is jou
 ook de ellende
 overspel konkubine
 gemotiveerde luiheid
 kledij van je welste
 hoe je dat betaalt
 valt op aan
 jouw vrouwen
 de vraag blijft
 wat je zelf
 aan verandert
 schande schande
 hoor ik verwijten
 de helden van suriname
 in die dagen van
 slavernij en kontraktijd
 daarna niet meer

drie in elkaar
 verstrengelde
 tomaten planten
 verflenst en verfleets
 zorgen barend
 tegelijk
 vertroostend overgaand
 in de volgende aanplant
 is de werkelijkheid hier

ontmoediging blijkt
 een meedogenloos zwaard
 dat verschrikt

en doet vluchten
naar de vergaarbak
die stad heet
voor velen
een vervroegde onthoofding
in de strijd om het bestaan

de wisselvalligheid
in de landbouw
is groter
dan elke houvast
voor de
vertroebelde geesten
aan de moraal
uit de veda's
ramain en de koran

de verschrikking in de stad
overleven velen verdwaasd
mensen
zonder sociaal aanvaarde
motivaties
worden makasneki's
in kapasi holen

arbeid verlost
is de basis van de macht
als middel om te strijden
voor verdeling naar behoeven
het geeft niet waar
als het maar dient
de dag van morgen
de hoop om verwerkelijking
van het ideaal van vandaag

ze staan in bloei
bloesems
niet zo intens
als mijn eerste
die het begaf
ook niet
zo begeerd meer
want wie anders
dan hij
de boer weet
nu liever te berusten
dan te hopen op
vruchten met
wat tomaten smaak

bloemen
uit een zachte huid
geven vruchten met
veel zorg gekneed
en niet zoals deze

die verdrietig
staan te wachten
op regen zon wind
of op mij

ik weet het niet meer
en wil het niet weten ook
banden worden
niet meer aangehaald

wijs ben ik nu
voor een ander begin
met een gezonde hoop
kenmerkend voor
het boerenbestaan
zonder deze hoop
was ik geworden
beslist een worm
in de stad
parasiterend op
het groen op de markt
en de zweet in de zakken
van landgenoten
ook mensen
maar anders beschaafd

gistermiddag nog
zaaide ik
wat tomatenzaad
dichtbij de koestal
waar de aarde
vochtig is
en vruchtbaar

vastbesloten ben ik
om door te gaan
en als boer
mijn lot te aanvaarden
steunend op het beseft
dat ik
alleen dan waard ben
te betekenen
een echte zoon
des vaderlands
door al die ellende
mij zeer wel bekend

maar liever een ellendeling
in de strijd om het bestaan
dan één daar zonder
op zijn staart
te zitten bedenken
hoe de prooi zich
vangen laat

laf in jouw wezen
 jij met jouw
 a(nti)-sociale geest
 surinamer
 dan schaam ik
 mij ervoor

jij haat mij
 benijdt en bespot
 mijn boerenkomaf

ijver is voor altijd
 als het maar sociaal is
 dan siert het de individu
 ook als hij in lompen
 gekleed gaat
 zonder hoed
 zonder schoenen
 bemodderd
 en toch
 met fatsoen

Arui

*ligt voor
 het oprapen
 is bescheiden
 vraagt om
 erkenning*

*zie toch in
 dat hij
 de aardappel
 in al zijn
 facetten
 op z'n minst
 evenaart
 zo niet
 overtreft*

....die ik lief heb

[De Latijnse spelling van het Sarnami]

L.S.

Voor de Latijnse spelling van het Sarnami is uitgegaan van de punten zoals opgesomd in het artikel-Richtlijnen voor een verantwoorde Latijnse spelling van het Sarnami* door R.M. Marhé, waaruit de hier volgende citaten, die met de toestemming van de auteur deels gewijzigd zijn: Uitgangspunten voor de voorgestelde spelling zijn: gebruik van zoveel mogelijk één letter voor één klank, dezelfde klank voor dezelfde letter, vlotte hanteerbaarheid, lettereconomie, overeenstemming met de universele IPA-spelling (International Phonetic Association), overeenstemming met de Latijnse spelling van verwante modern-Indiase talen en het vermijden van diacritische tekens.

Wie behoefte heeft aan nadere details, bekijkt o.a.: Dr. J.H. Adhin, Geromaniseerde spelling van het Sarnami Hindustani, Bureau Volkslectuur, Paramaribo 1964.

Schrijf de klinkers als volgt:

A	als in	GARAM	warm	IR	als in	KIRIYA	eed
A	als in	GHAM	zon	E	als in	EHAR	deze kant
I	als in	INSAN	mens	AI	als in	AINA	spiegel
I	als in	DHIL	luis	O	als in	OHAR	die kant
U	als in	KUTTA	hond	AU	als in	AURAT	vrouw
U	als in	SUVAR	varken	N	als in	ANKHI	oog
RI	als in	RISHI	ziener				

Schrijf de medeklinkers als volgt:

K	als in	KUTTA	hond	CH	als in	CHAMRA	huid
KH	als in	KHET	perceel	CHH	als in	CHHURI	mes
G	als in	GOLI	knikker	J	als in	JINDA	levend
GH	als in	GHAM	zon	JH	als in	JHARU	bezem
N	als in	LANKA	Lanka	Z	als in	ZAMIN	aarde
NG	als in	MANG	vraag	N	als in	JHANJHAT	twist
T	als in	ROTI	roti	T	als in	TEL	olie
TH	als in	LATHI	lat	TH	als in	THORA	weinig
D	als in	DANKU	rover	D	als in	DUKAN	winkel
R	als in	GARBAR	onzeker	DH	als in	DHAN	rijkdom
RH	als in	ARHAI	2 1/2	N	als in	NAK	neus
N	als in	GHANTA	uur				
P	als in	PET	buik	Y	als in	YAR	vriend
PH	als in	PHUL	bloem	R	als in	ROVE	huilen
F	als in	FAKIR	fakir	L	als in	LAL	rood
B	als in	BOTAL	fles	V	als in	VED	veda
M	als in	MANAI	mens	S	als in	SAS	schoonmoeder
SH	als in	SHANTI	vrede	KSH	als in	KSHETRA	gebied

* Lallarookh, no. 2, 1977.

SH	als in	BHASHA	taal	TR	als in	YATRA	reis
H	als in	HATH	hand	GY	als in	GYAN	kennis

Opmerkingen:

1. De letters Q, W en X worden niet gebruikt. Voor de Q en de W geldt dat zij bij enkele woorden van Perzische, Arabische oorsprong en een aantal Moslimnamen kunnen worden gebruikt: Wahid, Waqt, Iqbal.
2. Hoofdletters en leestekens zijn dezelfde als in het Nederlands en worden in dezelfde gevallen gebruikt.
3. Nasalering van klinkers wordt voorgesteld door de letter N achter de betreffende klinker te plaatsen: dant, thonke.
4. Let op de volgende structurele klankverschillen tussen het Hindi en het Urdu enerzijds en het Sarnami anderzijds:

RI = IR	SANSKRITI =	SANSKIRTI	SH = S	SHARAM =	SARAM
	KRIPA =	KIRPA			
	KRIYA =	KIRIYA	SH = KH	VARSHA =	BARKHA
				VISH =	BIKH
Z = J	ZARUR =	JARUR	L (is vaak)		
			R		
	ZAMIN =	JAMIN		BADAL =	BADAR
F = PH	FAKIR =	PHAKIR		PATLA =	PATRA
	FAZUL =	PHAJUL	GY = GIY	GYAN =	GIYAN
			PY = PIY	PYAR =	PIYAR
V = B	VISHAL =	BISAL		PYAS =	PIYAS
	VISHNU =	BISNU	etc.		

5. Bij verdubbeling van medeklinkers wordt de verdubbelde klank uitgedrukt door herhaling van de betrokken letter: SACCHA, ACHHA, GADDHA, DHAKKA.

De in het Sarnami ingeburgerde vreemde woorden, die qua uitspraak ongewijzigd zijn gebleven, behouden de schrijfwijze zoals in de taal van herkomst.

**Apan des ke piyar
Men...**

1973-'76

Doha:

*apan des ke piyar men
puji la dil se dari
sochake manse bharila
sarnami sanskirti gari*

*bhag bara tej hamar
ham pakka sarnami
ihi des men hamar
prem nagar hae
ihi ke karbe avadi*

desbasi
 mil ke gavo
 dukh dard
 lar ke hatavo
 des ke dhan
 bat ke khavo
 i des ke matti
 ihi kahat ba
 samajh men apan
 i bat ke lavo

sab hove accha
 sab ke khatir
 apan apan dil
 lagal rahe
 i des ke matti
 ihi kahe

har prem prit
 banal rahe
 thagaran se ham
 bachal rahi
 i des ke matti
 ihi kahe

hamar des
 hamar des
 tohar god men
 hamke dukh kaise

javan tu jaise
 phutat bali
 ke dhan
 ka na tohre men
 janta ke
 sukh khat

ham khethihar
 aur jatna kamihan
 jonk lagay kahe
 sust hain
 chhoray ke
 hath se
 pis dhari avo
 hath-men-hath
 dare
 i dalidaran ke
 phir ban jai
 des rakhval

apan des ke
 hoi jab man
 tab lihe
 sukh autar
 phir bati
 i sukh

sab ke hak se

aur khushi men
 dubal janta gai
 jay jay
 des hamar
 jay hak pe
 larneval
 tu sukh ke
 chinh hae
 ham tohar
 rakhval

dacchin uttar
 nadi bahat
 purab pacchim
 suruj chalat
 des ke matti
 pe ham chalila
 aj talak
 bhuktat bhuktat

kayar tu
 sresth banal...

bisvas ghat pe
 chama na
 unati kaha
 unati kaha

des ke
 jan ke
 vada karke
 chunav ber ber jitle
 premi palivar ke chhor
 janta ke kadar na janle

jaun matti ke
 bejatti karle
 ohi men
 toke milaib
 bat se
 to na bani
 ham jani la
 lat se
 av ajmai
 ese na bani
 tab phir goli
 ham chalaib

koi parhat ba
 koi sutat hae

koi nasa men chur
 mela men khel
 karat karat piyare
 kahe gaile tu bhulay

apan des apan gaon
apan karabar

yad to kar
u ghari
jab vada tu
karle raihle
jaila re maiya
laut ke ek din
jarur ham aibe
os ke buni ghat
as ke tu re
kahe karle apman

chal chalat tu
aisan bedhanga
kahi na i samat
bat karat tu
aisan bichh bichh
sekhi bharaal sunat
soch tu le ki tuhi
bhavisya hae
na ekar mehman

des men
hamlogan ke
gariban ke mela
tagat valan
eke satave
samhare valan
samhar gail haen
dur samundar par
aise na
hoi ke chahi
hamlog ke vapas
jaike chahi
apan des ke
godi men
hamlog ke
lipte ke pariga
aur dalidaran ke
hath se
eke chhorave
ke pariga

jay jay sarnam
jay suriname
sarnam jay
suriname
sarnam jay
suriname
sarnam jay
suriname

are ham kisan
biya jamaili

gai posli
har chalaili

sukh ke maral
 dukh ke naiya
 khe-i-i

khuti chhor
 chapu pakarli
 ekre bad
 bail se jotli
 traktor se
 jotte khan
 bigar gail
 hamar kheti

pina chhor
 tin se chhaili
 parsara jarayke
 palanga se gherli
 bhala batav
 ka bigarli
 tor re

tu rajvara
 raj chalave
 ham bhi toke
 chun baithaili
 jab se karli
 tor asa
 murchay gail
 hamar takdir re

tor pharphand men
 har heray ge
 gai goru
 sab bikay ge
 per palo
 bhi jhuray ge
 tu sare
 sahar ke devka
 hamlog ke
 jinde khalele

rovat hae baccha
 mai ke chhati
 men liptal
 dudh ke badla
 ansu pike

jat hae beta
 ghar chhor ke
 mai ke ans eke
 rok na sakal
 kaise pose
 bichari ath-ath
 larkan ke
 bap ke kamai

men ag lagal

ankhi mijat beta
chalal jat ba
phutal takdir
sait jorlei

soche...
jaila maiya
tohar duar se
aibe tab
hasab piyar se
na aili tab
man lihe ki
hamar ghamandave
hamke khay leis

dal bhat chatni
khay ke barka
bhail natva
aj talak dekho
bhuktat ba
kahi i pira hae
kahi u pira hae
jivan ke bara
lolar hae

dal bhat
bachavu boku
chatni
bitaviri kohra
apan larkan ke
khavavat ba
baki tani tani
ath larkan pe
asar na kare
sukhan bhukhan
sab jiyat hae

rat ke natva soche
ag lage aisan
jivan men
kam milat kahi
to karti ha
baki kam to
parhal likhal valan
ke khatin hae
ham to anparh
hamke ka mili

roj roj ke binti
pani men paral hae
malik bhi muh
ese moril ba
rajniti valan ke

chunav se khali
 kam haen
 janta banave valan
 natva aisan
 bahut ban

jindagi bhar
 koi rovat
 koi mauj men
 dub marat
 ka kahi
 u admi ke
 jekar ghar
 larkan se bharal
 aur kamai tin ke
 hol na top sakal

nalayk kahe ham
 bani la
 samajik khiyal
 hamke kahe na

apan ghar ham
 banay lei
 apan ke banay dei
 ekvan ke
 jebh kat ke

samajik bato
 to samaj ke
 bhi socho
 samaj banal hae
 to apan hardam
 ban sake hae
 samaj bigaral hae
 to apan
 bana-banaval gandhai

Rista-nata

1973-'77

Alha

*rista nata
lamba chaura
chhite bati
prem se pujai
nahi samaj
mariga tana
i jivan
hamar murchhai
are ham
hai samajik
hamke na
dar hae
je mange
ave ajmay
ham ohi
kalkatiya ke
put hai
bara dhav
dhup val*

achha sanghat
jaise thira pani
saccha prem
jaise safai aina

ghingore pe
turant thira jay
chikanai se
garda sarak jay

mange se na mili
boile pe
sinche se sachari

bas ihi sinche men
dhab chahi
je jane
oke ekar na kamtai

sangh men bachpan
kat deli
tu aur ham
ham tu bhai bhai

sapanvo men na sukh
apas men khub khel raha
ratiyo ke na aram
batiyan men prem raha

kabbo kabbo bhukh ke khatir
koi koi ke gulami
ham log karli
kabbo kabbo sukh ke khoj men
ham tu duri duri raihili

matti se na muh mor
baki maiya se hoy jat raha
bahire men jhagra
bappa se dusmanai raha

duniya has ke tana mare
aur hamlog ke chamarpan niharis
tu hamar sangh rahile ham tore
hamlog apas ke dilasa rahili

na bhail u as niras
na hamar tor men kamjori
na ba ab kata
hamlogan ke rastan pe
phir chahe kuchh na rahe
hamar tor prem na mare
ihi to hae jon
hamlogan ke samharis hae

aili hai tore

duari ho sathi
lele badhaiya bara

gala lihe
gana lihe
lihe atiya phulva
mahkadeli tor
duariya ho sathi
khusi sangh
mahkauva tamam

jon dhave
ohi pave
karma ke
lekh hae
sukh ho ya
dukh hove
apan to
bhes hae
kaise kahi
lakh baras
jiv tu piyare
malikva ke
kaise sunai

chhota chhota
batiya mor
tohe mooi
lag jay
jon jani
ohi kahi
aur kaha
se layi
av baith de sath
ihi to hae u dinva
yadan men ek yad
ban jai aj

nachat gavat bajavat
jiyinga hamar bahiniyan
des ke neta bhi ban ke

jon alang u lon chalinga
mahakle kariga
okar gor ke niche
dharti maiya hasiga
tuhilog ke hath se aj
hamar man tajal hae
aur piyar se hamar piyar

tu khetan ke rani
sab phulan ke phul
tu mai chahe aurat
bitiya chahe patoh
tor piyar

jekare men dhas jai
u sukh se
apan khei

tin gaon ke nauta ba
tin gaon ke nauta
ain haen sakhiyan char
sajaiyen dulhiniya ke
hamar bahiniya ke
hamar bahiniya ke aj

gaon se ain haen
maiyan behiniyan
dalbhari roti pakaihen
kan pe tamakhu
tel men phoran
nak men pani
bagal men botal
bhandari lele dapkail

sari ke lal gulab
deh ke hardi
ankh ke kajar
sarmindha ke
per ke phul
dil chhota se
karke hasat ba
ankh men as
lele kahat ba
abbe to baki
adha din hae
jab duariya pe
hoihen nach

navu bichara sabere
se bhiral ba
kund ke sobha banaihen
dhup ke lakri
gena ke phul
barka ke okhri
duba ke ghas
am ke patta bhi lail

sekal sekal
dhapla ke tan
phoran ke chhink
chulha ke ach
narnari aur
larkan parkan
dekh ke dulhin
udas hoy jat
muh ke gadauri
men leve chhipay

tor saccha saccha
 ankhi se
 hamar rasta ujjiyar
 tor hanshi se
 to chuhil hae
 ghar aur
 angana duar

chamke tor gal
 bhuhar tor bar
 chhama kardeve
 tor nainavan
 banmasi hamar
 atna jhura paral
 baki sukhan na
 tor piyar

khay ke pakavat
 gay ke sunavat
 bhaiya ke
 achha lage
 tor tan

i moment yad
 as duhe ankh se
 roile hamar yar

jivan ke
 naiya men
 dher ghat haiga
 kuchh kuchh din
 i sab pe gujar

kauno kauno
 aisan hae
 ki yad men
 dhas jay
 khode se
 nikare na
 aur gahira
 ghuns piray

hamke tak ke hans
 i judai na ba
 samay aur samaj
 ke hae anusar

ham aur tu
 ek phal ke
 dui biya bati
 jaha bhi
 raho khoi
 apne ke
 chahe jon
 hal men
 pa leval jai

rovat javani
 tural duar pe
 apan dukh sunave
 sun ke javan
 thathha mare
 ankhi apan
 charhay

kahi ham pay
 na jai...
 dohravat
 man tarsave

i ka jane
 bichari ke
 man ke
 dukh dard se
 sara dar
 ke bhage

anet ke jar men
 aneti palal hae
 niti giyan
 bhail khad

oto khat
 apan mai bahin
 bech deve
 hebi boi
 modo savari
 kare bephat

kaha se lai
 roj roj gos bhat
 jiv kachay gail
 ka kari e ram
 na sukh se
 rahe ke moksar
 na chhor ke
 jat bane

tuhi log
 ke muh
 dekh ke
 sahila
 ka kari

biyah bhaile
 das baras bhail
 dukh baro
 mas katli
 ka kari

thik se kahi
 ghar duar na

admi daru
se nahay
nasa men dubal
muri pe kodo dare

jab dekh
tab ohi kabodhan
jiv kare
ka kari

i durdasa
kab tak sahi
e malik
kaha leike jai
apan babal

jan de dei
to larkan bilai
chhor ke chal dei
to duniya hans
hamar late khat
gujar jai
ka kari

**Rovat
Dil
Gave...**

1971

Chaupai

*rovat dil gave
ka ka bital
thandhay sikural kape
ekre pe bahut bhijal*

*prem ke pujari ke
amdani ke lathi maris
bach ke pujari rove
piyar hamar chota gail*

*atne tak rahat
to kahe ansu bahavat
davai kaha kat kare
piyar dil se chhinay gail*

parda jab hatal
 tab tu hamre
 bagal men
 rahe kharal
 hamar jiv
 gulgulay ke
 apan parchhahi
 men khariay
 kabulave lagale
 ki tu hamke chahe
 jivan sangh batiye
 mai bap hinya
 chaliye ki na

jab bat dhasal
 dil bole lagal
 ki muh se vada
 banda na kare hae
 prem ke saval ke
 prem se jabab deila
 mai bap ke man hoi
 jab hamar hove lagi

baki u kaise hoi
 jab tu apan
 dil dabay
 khali muh se
 piyar kariye

phul phulan
 sab pattan hansen
 dari dari halphay
 sab prem ke rang
 phul men
 phul men
 tu samail

uppar dekho asman men
 chirai sorh machain
 gali gali ke
 phulan men
 titliyan muh lagain
 are saheli tu
 koi bat to puchh
 ham tu amne samne

i thanda hava
 i jharna ke pani
 hamke yad karavat
 tohar pahilka mulakat
 tu hamar dil
 ke kankha
 hamar dil
 tohar khad

kar le dui batiyan

sachar le tu man bhar

kahi chhahi
na haega
i dil men hamar

hamar dil
tohe bhukhan
bahut bikat satave
sab prem ke rang
phul men
eke jab ham turi
tab tohe heray jai

badar renge dharti ke
re chanda
bhaunra chume phulan ke
bechain paral tohar yad
men banda
hervave apan ninvan ke

keke dekhi keke bolai
pas na koi hamar ba
phariyad piyar ke kese kari
are tu to hamse duri bate
tu to hamse duri

man hamar bharat na ba
tohar mahkat yadan se
git prem ke aisan na hae
dil bharde tohar batan se
roi ke gai ke ka ham kahi
are chhaunri tu hamse duri
bate chhaunri tu hamse duri

rat hamar katat na ba
kaise bhuli tohar sasan ke
aise hava jab bahat rahi
tab nin sait ajai balam
ham pijara men tu maidan men
aise to koi milan na ba
phariyad piyar ke kese kari
are tu to ham se duri bate
tu to hamse duri

gin gin tarai
dil ke samahre
ek besahara
tohar begar
rasta men kata
bichhaile kahe
av re av
dil ke samhar

aisan bandhan
 u banhil ba
 tohe ka pata
 tohe ka pata
 rat din ke u
 ek karis ba
 tohe ka pata
 tohe ka pata
 piyar leja
 piyar deja
 oke aur kuchh
 kam na ba

javan dil
 javani ke asa
 katna karis
 katna karis
 rakh na kar
 i saccha dil ke
 apan javani ke
 ach se bacha
 rovat rahi ga
 kab tak u ankhi
 os ke buni ghat
 as lihe

a re a
 dilva hamar
 hera gayal
 o sajan
 tohare ban
 dilva hamar
 hera gayal

dekh aj diyava
 jalaili hai
 tohar nam se
 jalal kare
 jivan bhar
 tohre dil ke
 ag se
 piyar barsav
 piyar barsav
 bahut piyasal
 dilva hamar
 samharat na ba
 samharat na ba
 dilke pira
 ham ka kari

dhira dhira
 chal tohar
 hamke bha gayal
 tuhi to hae
 sapanvan men

aj jekar pichha
 ham par gaili
 ek jhalak
 dekha to de
 atna sataveke
 thik na ba
 samhar le
 samhar le
 chal tohar
 jeke bha gayal

dil katna piyar
 kare tose
 toke to jaise
 malum na ba

ratan ke to
 nin na avat ba
 din ke tohar
 sapna satavat hae
 kahe kar leli
 piyar ham
 dil men bara
 khalbali machal

roosvan ke ham
 tur lei to
 dil men jaran
 hoija hae
 tor gal ego
 apra ke bholapan
 oke chum na pai
 benasib hai ham

kabhi chan ke ham
 namaste kari
 dil hampe khafa
 hoja hae
 chahe ag lage
 i duniya ke
 hame toke chhor
 aur se kam na hae

rat aur din
 ail jail kariga
 badarvan ke chehra
 badlal kariga
 paida je je bhail
 jarur mariga
 hamar piyar tose
 sada rahiga

dekho dekho
 duniya ke
 dhang dekho
 dhokha hae
 sab kisim ke
 hamar dil ke
 chir ke dekho
 katna saccha hae
 aur rahiga

av re av
 hamar bahiya
 men lipat ja
 ham tikiva
 aur tu latti
 man bhar le
 chahar ja
 ha aur ese
 jabar sahara
 toke kaha miliga

tohar oth ke garam
 hamar sans men ghul ke
 gave hai git
 jon tohar dil men baske
 tohe khalbali men karke
 hamar yad men chhore
 pas ajat

hamar yad ke mala
 tohar gale lag ke
 tohe khushi men duba ke
 udas ho jat

kahe se bahut dur tu
 katna kamjor ham
 sathi kaise tohe ham pai
 na jani
 tohe kaha lukvain sab

tohar dil ke
 sath-sath
 ham lagal hai
 galave pe
 apan dil
 se sane khat

aisan na hove
 ki parthan
 kamtiya jay
 sukh ke loi
 basi gandhay
 bele se
 na belay

dekh hinya soche
se kam na bani

agiya bare hae
tu tauva de dhar
ham loiyen belila
tu telva
de lagay

aise ban
sake hai
jaise ham tu
mangila
oise bebat
ke bat men
kauno bher
na mar jay
ham daraila
batiye na
kat jay

tarai chan ke na satao
hava khushi leke avo
sukh se jiye sajaniya
ihi to hamar chirauni ba

jab gussa jai hamar jan
hamar bhag gohrai
barkha leke nava kankha
phula ja ekar ankhi men

saram eke bahut ba
ohi se khulle na batiyay
jab hamse karbo kare dui bat
sikur jay jaise chilbilaiha

tohre pe katna
as lagaili
duniya hamar
tohi ho saheli

tohe dekhe ke
ankhiya tarse
tohe pave men
besahara hai ham
i git hamar
i ghari gam ke
dilke dhak-dhakay
tohar yad
men miladeis

tohar pakka dehi
kariya bar

barka ankhi
 hamar man men
 sobhay
 abbe sanjh bhayal
 kaise rat kati
 akele ham
 kidhar jai

tohre bin bahut
 udas bati ham
 duniya hamar
 ab khokhar
 hae sakhi

ham sochila
 u din jab tu
 nam se gohray ke
 bhijal ankhi
 kapat oth se
 namaste karle rahe

apan oth ke chumal
 ego lal roos
 tohar hath men
 rakh ke
 anguri gadauri
 men dabay ke
 namaste ke
 jabab deli rahi

ab tu na bate
 talas karila
 apan dil ke
 saval pe
 vaisane ego jabab
 abki faja-lobi se
 namaste ke
 man karab ham

barisan ankhiya
 milais raha
 pal bhar men
 dhur par gail
 hamke samajh
 ab ail hae

ek ek roos se
 roj roj tohare
 dil khat mala
 guthli rahi

tohar jiv ke
 matha karke

piyar ke batti
barli rahi

matha jam ge
batti but ge
piyar na jani
kon khokhar men
ghuns ge

lientje jaise
mail ke dhar
baih ge
ham jhure
raih gaili
bhukriai la ab

idharo udharo
kidharo na
lage dil hamar
chanda tu chal ja
suruj tu dhal ja
ham takale karab
raihe jabe akele

i chameli ke mahak
eman bhi hai nasa
je i nasa men a jai
oke duniya dikhai dui

i piyar ke hae maral
dil garib
raih gail hamar
jon sathiyo kono milal
to hamke chhor deis
hukuve pe

hae paisa tor lalich
hamar prem se barh ke
tore pichhe ha lagal
dhakka uth na paila

ha gariban
tohar ka thikan
i duniya daulat
valan ke
i log jan ke
sathi chune
gulami karave khat
dharam karam
pharphand ba
laj-vaj ke
ginti na hae
jaha paisa
vahi sasta ba
ekar piyar

bitiya chahe
bahin se

dui ghari men
piyar apan
alop hoi gail
phulan ke mahak
gandhay lagal

piyar hamar tu batav
kahe gussa gaile
har moment ham tohar
puja karli rahi
har gali ham tohar
git gaili rahi

sochli rahi
ki ujer hae
hamar jivan
khushi najani kaise
phut ke dil pe chhitkal
ab adhar men ham baith ke
apan takdir taulila

bhukh khay se marjat
piyas piye se bujhjat
i tural mohabbat
hame ghulay ba
pira men bam
dil bole hamar
ham kidharo ke
na bhain

sochila ki
bital dinan
ego halpha rahin
jon hamke satay ke
kinare lag gail

ego larki
jit leis raha
hamar piyar se
chhalkat kamjori
mohan dil

sali apne baih ge
naihara ke alang
jaha nakli ravaj
svarath ke bhukhal
kheti jagal bedhab

tohe sada divali rahe
tohe sada khushi mile
hamke apan hal pe
chhor de chhor de

ham divana raihili
ohi men bhul karli
tohar chehra
sapna sath hera gail
bara kathin baki
i piyar ke natak
parda jab khule
ke bhail
khelari log
himmat har gain

bara bedhab
i piyar ke joti
jab nikhare
ke bhail
tab ainave
chitik gail

**Ham aur
Hamar
Sanskirti**

Apan kamjori

*Sanskirti ke bahane
aggu-bhaggu bidvan ban jay
pandit biyas pe baithe
sab ke bharmave apne tauriay*

*khali khopri men ved ke mantar
raih raih ke pagalae
pandit bichara thik se
hindi na samjhe
uppar se sanskrit men abhuay*

*gaiya gabhin bulva dudhan
phor phor ke samjhaye
javan samajh ke pandit ke chalaki
bole apne na jane hamke ka sikhai*

*sanskirti valan kape apan kamjori
ke dar se
janta se bole eke lev bachay
dher jane soche dui dai havan
kara leb
to hamar sanskritiya bach jai*

*hindi sikho hindi parhavo
apan sanskriti lev phaylay
ihi ke put bole
a tu hindi-diploma mi habi
ma mi no sab lees moro
man a bun langa kaba
muh bichkay*

*sarnami ke bole aili-gaili
sanskirti bigar
na samjhe i bichar ke bhikhmangan
ki ihi se bachal hae abbe talak
okar hindi ke parchar*

jivan ke nasa
 jiye men hae
 paylo eke
 ban ke khelari

jivan ego khel hae
 janle to ka ...
 gar khele baji
 jital na gail
 jite valan
 kam nikarin
 jivan ke nasa
 mahanga paral

saikaran haren
 nasa khoj
 rahin haen
 dukanan ke morsu
 duar pe kharen

khel men dhab haen
 dhab men safal
 ajmave se hajaran
 dar gain

jivan i kahe
 aisan phanda banay
 karoro ke lute
 ek dui ke lutave

apne ap ke lute men
 nasa botal ke
 jivan lute men
 nasa jivan ke

bhala pave ke
 bura jab puja ho
 to mukhti pave khat
 saitan pujo

jivan hae
 khali khali
 na batti
 na joti

hath muri
 pe dhare
 ankh munke
 sochila
 apan javani

andhiyar men bati
 andher men rahili
 ka hoi ab age

hamar man jaise
 jharal am ke per
 apne na moksar bhail
 dusarkan khay lein
 jatahra phek phek

pharal raha
 khay khat
 kaccha
 chahe pakkal
 lagga se
 chahe chahar ke
 tur leten
 to hamar man
 atna leriyan
 kahe dekhat

admi admi ke
 man karat
 na apas men
 chhua chhut rahat
 to kahe jiti ham
 bheriya dhasan

chhota sa jivan bhi
 barkavan ke hiya
 bara sa mehman duniya ke
 karat ban karavat haen
 khat haen khavavat ban
 lut paven to
 lut hi jat haen

dharam sanskirti ke
 haen i bap
 bhasan updes ke nana haen
 attiyachar ravan se bara
 to bhi mare na jat haen
 are maiya ho are bappa ho
 are dada re are malik re

aise u log haen oise na
 jaise hamlog hain aise thik
 eman mauj hae
 eman mauj mana le na
 kahat ban karavat haen
 khat haen gavavat ban
 lut paven to
 lut hi jat haen

kheti chhoren sahar bhagen
 dukh ke bhogen re
 kheti valan gaiya duhen
 dudhva bechen re
 are maiya ho are bappa ho
 are dada re are malik re

gaiyan duhi ke bechen
 chahe pasuri ekar tej hae
 chamara ke niche mas ke upar ha
 kheti men na kuchh rohe
 jhura maris jay jatvake
 khethihar ke takdirva men
 darara phatal hae

jhandi charhave ke
 katha sunave ke
 muran karave ke
 sab das baje

are eman ka bat hae
 pandit ke to chalti hae
 u chahe jaise oise kare

pahile u karat raha
 malik ke dar ke
 ab u karat ba
 tem se lar ke

ha tab panditji
 karat raha
 isvar ke bhakt ban ke
 aj kal u jiyat ba
 lakshminiya ke sevak banke

pandit ke updes
 sarabi sans se
 nikarat ba
 tamakhu ke dhua
 se jada
 updes ke mitha
 mahak gandhat ba

vais ke karam men
 pandit phasal
 hak brahman ke
 mang rahal
 murti ke bhitar
 apne khara hoike
 bhagvan ke badnam
 kar baithal

are e panditan
 ke pujevan
 pramdata u hae
 granthavan men jekar
 charcha bhail
 pramkhyak pandit ba
 jekar honevala
 svagat khat

bhut pret ke ghar
path dohraval ja hae

hare rama hare krisna
rama rama hare hare
hare krisna hare rama
rama rama hare hare

o parbhu tohar nam
levat jag sansar
tohar muh ke parkas
kaha hove ujjiyar
dekha do darsan o ram
kardo duniya ke bera par
tohar bin gahira andhiyar
kaise hove ujjiyar

isvar allah masi
sab tohar hae nam
tu bhikhmanga ban ke aj
rove pandit ke duar
banay ke daru ke panchamrit
nasvay ke jantan ke hiya
garib ke jebhi kat ke
pasar ke jiye chandalan ha

barambar ham apne men
apne ke khoj na paila
ber ber ham apne se
dar ke dur bhagila

malik ke ham banda
apne ke khoj
na paila
kaise pai
i malik ke
jon hamse dare
o piyare

muh pe mithai
pith ke pichhe
auro ke mur
ham katila
apne katay
chehra pahin ke
samaj ke
garhuvai dekhaila

dharam jaha na
karam kahi kuchh na
adharam ke duar pe
pap bahe
paurte eman

dubakki marila
aur chahila
pun ke dan

kaisan bekamma
bati ham
dusre ke
bharosa chahi
apanval hervay
dusre ke
prem ke bhukhal
sis bhikhmanga ke
dei na paili
tone pe hamar
man mariyada
bilkul banal ba

i sanskirti valan
se hamar jiv
gail kachay

sanskirti bachav
sanskirti bachav
kabbo na sunli
sanskirti barhav

i ohi garib hae
jekare tel chaur
ghar men
tarkari khet men
baki pakave ke
kauno dhang
na jane

na apan bhasa
ke man kare
na larkan ke ijat
apane pachhim
pausag men
puran dhacha lele
duniya ke mange
ekar man kare

aurat ke bole
natak se bharal hae
bitiya ekar muri
ke babal
dharam ekar
thik hae khali
apane ka jane
bis baras pahile
ekar bap es e batais

din ke muh bhar
gari bakke

sanjh ke bhar pleta
 le hur
 bichhauna pe
 gayatri mantra bol ke
 rat men sutle abhuay

sanicchar ke murgi kate
 gilās chale dana dan
 thora charh jay
 tab utpat u the
 besaram mehrarua
 ke nani tak
 jay chahar

atvar ke ujjar
 soth pahin ke
 babu mandir men
 aguakar banal
 apan bhasan ke
 dauran men bole
 uch hae bisal hae
 bhaiya log
 i sanskirtiya ke
 lev bachay

ka hae tor sanskirtiya re ...

are u kauno puchhe
 ke bat hae
 utha lo ramain
 parho ved puran
 phir pata chali
 kaise ka bat hae

kaun kaun tu apne parhle hae ho ...

tose kaun kam re
 abbe puchhiye
 kay dain
 haggi-mutila
 nilaj
 tu ka sochale
 hae hamke re
 tore aisan ke
 apan jebh men
 dharke chalila
 tu hamar juta pochh

bas thik hae murukh
 tu dhurt hae nasan

ka kari malik
 ham sanak jaila
 kabbo-kabbo
 maf kardo parbhū
 ham sanicchar ke

tohar nam se
laddu deb bat

ghar pe faryari manave
le dhama dham
bigi poku pe nach
sranan men
uppar se bole
ka ba kaphariyan
ke pas

katha havan
phagua divali
ved puran
bhagvat sanskar
jhandi ramain
milaike
bhakchonhar ke
sanskirti mahan

chal chalan
bhasa pausag
dusar sanskirti
ke lein apnay

khet ke bole
chah ta hae
ham na jab
behtar ham
kin ke khai

per-palo
gai-goru
murgi-chingana
kheti-bari
dhan-pisan
ekar jiv
ke babal

bhaiya nava
sanskirti val
mange sarkar
men kahi kam
dharam sankirti
ke matlab janat
tab na bolat
ber ber eke bachav

mai bap aur larkan ke
apne men
aur gair se bartav
posan palan sath
apan bhasa ke pahchan

samaj men
uthe-baithe-bole
aur ka na ka
i sab sanskriti hae

jaise bhi
chhite-bove kate
ke tarikka
haibi-daibi
samhare ke upay
parhai-likhai
sadi-biyah
jhandi-katha
aur sab kamil
dharmik bichar
phir dhove-pahine
gave-bajave
gari-garavja
chugali-chai
natak-vatak
aur katna se
manal kamil
chij va bichar
i sab
parkirti se
mil ke hamar
samaj bhail

admi ke sanskriti
adle badle
har samay men
dusar parbhav
jon na bhav
u khajana
jon sohe
jatne sapre otne
samajik eke banai

ekar nam
hae piyar
aur ekar
nam mohabbat
i dunu ke
joral jai
to ka hoiga

age kauh

mitha-mitha
garam-garam
miliga hava
sapanvan ke
asa sab
pura hoiga

are atna tak

jab rahat

tab nam na
hovat piyar

parmatma ke to
dekh na jat
u bichara
saja sunavat

ha... na ek dui
larkan baki
das aur dui
tera bemari bokhar

paitisva barisva
ho jat ba garh
kamaiya ke
ka kahi
desva bemar

ha... chor ke
nabab babu
jag ke
pardhan ba
mur katat khat
to bhi jag
barhat jat

om maro
luto khavo
parmatma
dhaniyabad namam
chahe koi ke
pet bharal
chahe na
bharal hoi
hamar kam
bana banal
svaha

jon bihan
kare ke
aj karle
bihan dusar
thagai dhab
bichar liho
svaha

parmatma matlab
par atma ke
gardan men mala
pahinay ke
bhajan gay liho
sab pap chhama
hoi jaiga
svaha

**Gavat
Dil
Rove...**

Arti:

*gavat dil rove
apne munnī ke khat
kaha ba u kab mili
pata na chale ham udas*

*garera ke thal men
garera ke thal men
khojat thak thak jai
sarpāt men kaise pai tohe
kat kat ke bhab bhay*

*per pe chahar ke taki
per pe chahar ke taki
maidan men bhi tu na dekhay
jangal men kaise tohe khoji
bavravan men phas phas ke gir jai*

*basvariya men khoj ke
paruiya men haphila
ab dilve men tohe khojila
kay dai charhal piyar ke pani
tu kahe na utray*

machhari ke bahana
 peti ke kinar
 chhahi men baithal
 purain ke naram
 danthi ture
 ego prem ke mala
 banavat ba

lahanga batore
 gor pe baithal
 hath men mala lele
 ankhi mijat ba

bhijal ankhi
 chakmakat taken
 ki avat ba ki na
 u vada nibhay vala

man mare
 khara hoike
 anguri ek men phasay
 dehi ture lagal
 atne men dubat korku
 dekh leis
 aur hadas ke
 katiya hinchis
 bichari bichhalay ke
 gir paral
 okar mala tut gail

tohar yadan ke ham
 ego mala banaike
 apan dil ke sajaila

i dil hansa men dubal
 piyar ke ego dhun gay ke
 tohar puja karat ba

aphsos hae ki ham
 tohe abbe talak
 sapanvan men chhor
 kahi aur na dekhli

kab tak tarpab ham
 tohar naram-naram gal
 sugharave khat
 kab tak lalchaiye
 tu lukay lukay ke

hae piyar tohar saccha
 to bhet hamse karle
 hamar dilke piyas
 baras ke patade
 i prem ke gagri
 nahi to phat jai

bahat hae pani
 samundar ke or
 hua se na jani
 bahi kaha
 dekh na sakila
 puchh bhi to na

duri ke rasta hae
 tohe pave ke yar
 abki khove khat na
 sirje khat apan piyar

ghayal dil hamar
 dare hae
 tohar dil ke mel

dil pichha khinche
 tabbo bole chalbe kar
 tohar alang

dil na turiye na
 bisvas na pare hae
 karar bhi to na

nikaral hae chan
 naram rosni
 mitha lage
 git piyar ke

achha lage apan
 dil ke khissa
 i rat men

katna halluk
 bati dekh
 badarvan
 bichhais hae
 bichhauna hamar

atna naram
 bichhauna pe
 atna kara
 sans leila
 apan jarat dil
 thandhave khat

dilva ke ha boli
 dehiya bare
 lage hae
 chhatpatat jaise
 ghatka lagal ba
 sapanvan men
 hamke aj

e chan
 ajoriya rat men
 tohar yad hamke
 hiya tak layil

na jani kaha
 khoji ham tohe

ham udasal
 nadi ke kinar
 thanda hava men
 tohe dil men
 dhar ke
 phul ke
 chumat bati

bahat bahat pani
 samundar
 samundar khojat hae
 hamke udasal
 dekh ke
 laut ayil hae
 i pani
 laut ayil hae

hamar samundar tu
 na jani kaha
 sapna men dubal
 phul ke bichhauna
 pe aram
 karat hoiye

nadi kinar gaila
 prem ke naram git
 jharna ke pani
 jharna se bole
 banja hamar mit

i pani men
 tu na bate
 i hava sab
 tohar na hae
 chan tarai sab
 ain hae mile
 tu abbe tak
 aile ne bate

av re av av re
 prem ke merhi
 patni ke
 ban ke rup

tohar bol ke
 piyasal man ba
 tohar ankh ke

uher hame kam hae
 bat baniga tohar
 bat se premi
 der na kar
 ihi pakkal
 moment hae

rat kaise
 akele katab
 tu milte to
 chain milat

na ban bedardi
 asa bahut ba
 hamar dilke
 tohare pe lakshmi
 tu roosva ke mahak
 na bate
 tu sab jug ke
 ajmaval batti

av ham bar dei
 dil ke salai se
 tohar hamar
 duniya ajor

gai ka
 kaun suniga
 hamar dil
 ke kacchahin

har ek tal pe
 hamke yad hae
 dil se khelat
 ankh se larat
 u chehra

oke ka khoji
 apan to
 chain heran ba
 kaise boli ki
 uhi hamar
 chainva hae
 i sunke bichari
 gussa na jay

okar dil ke
 gahrai kaise napi
 abbe to na
 ank ank se laral
 na dil dil
 se milal
 hame dekh ke
 bichari bhagal-
 bhagal phirat ba

rat ke tohar
 ankhiyan ke
 ham ajor deila

tohar sans
 se apan
 sarangi bajaila

are e chhaunri
 ham bah gaili
 tohare prem ke
 charhal pani sath

kai kaha
 alop hoige
 rove palivar
 sathi sanghati

av mil
 av mil na
 bolat hamar
 khulal dil
 adhmara
 ab sarangi
 ke ka boli
 apan jiv aphanat
 maut se larat ba

kahe atna
 sataile re
 tohar rang-dhang
 ham aise
 sochli na rahi

jivan ke rasta pe
 katna akel
 ego hansat dil leike
 phulan ke mauj men
 apan dil
 herva deli bati

kapat oth se
 i koto-misi
 ke chumat
 hava ke tal pe
 milan ke
 git gai la

jindagi ke bakhera
 chhoray ke hame
 apan sathi se
 karis saphar
 pe akele

pata na ba ki
 kaha miliga

u mandir

jaha okar
 rup ke gaharai
 i phul ke
 sarmindha kar de

phul bate tu
 phulail kar
 mahak bati ham
 toke mahkail karab

prem hamke tose
 jabarjast hae
 hamar bin tor
 koi man na karat

rat din
 jara garam
 sab pahar
 ham tor sath
 toke chhay
 sab bhar rokila
 tone pe tu na
 abbe bolle
 ki tu hamke
 chahe hae

andha tu bate
 ki ham bati gavar

apan prem ke
 ghat ke kanti
 lag ja larki
 kay halpha
 ham bhejli
 ekko na
 ego sanesa lais

i ghisir-ghisir
 mohabbat achha
 na lage hamke
 atna din gail
 katna aur jai

dekh chhaunri
 i dhire dhire
 kam se
 piyar ke kuchh
 nam na hoi

jaldi bichar ke
 apan man tan se
 sanes de pahunchay
 ham turant aibe
 halphat bot men
 saj ke toke let jab

apan prem ke
 jangal men
 tab toke pata lagi
 ka tu misi karle
 jhuthhe atna din

tor ijrat lut ke
 dhokha dedeli
 aise bat na hae

tu hamar daya
 ke khelauna hoike
 khel men
 ek damse gaile tut

ihi se hamar asa
 aur khushi mar gail
 hamme toke chhore
 ke paral

hamke marvaike
 kuchh santokh
 toke hoi
 baki haral khel
 haral hae
 jite mang
 to dusar khel khel

apan javani
 ke kabja men
 toke hare
 ke kans
 jada hae
 jite mang
 to apan dimak
 kam men lav
 oise man
 sukha jai
 tanal chhati
 kumhla jai bedhab

hamar dil puchhat ba tose
 tohar dil ke ka hal hae
 ka tohar sukhva oisane ba
 jaise ham sochli rahi ek din

hamar piyar ke chukani karke
 tohar dil se hataval gail
 ek ek chukani phulpatta banke
 hamar dil pe chhayen
 piyar pale

phir i dil jabar hae ab
 apan prem ke charcha kare

abki ankh mun ke na
 dil khol ke bhete ke hae oke
 hamar prem ke merhi ke bagal
 ke gatta jekare hath bikai

rovat bate
 kahe ans bahay
 i jivan ke
 ego khel raha

kaliha talak
 hamar sathi raihile
 aj ham tose dur basli
 muh piyar ke
 vada karis
 dil dil se
 napharat kar leis
 eke dhokha
 na samjhiye
 i dil ke mandir ke
 ekva parsad

bhulan bhulan
 phiri la
 tohar bat
 tohar pira
 i bagal bhi
 hamar dil na lage

apan parsad ham
 turant khaleli
 tabbo abbe
 hamar jivan
 ke rasta
 bahut chahatiyan

oth jibh se
 bhija ke
 sans bhare
 tohar yad
 men laulin
 gave akele
 sarkan pe

jhisiyat pani
 hamar gal
 pe khele
 hamar man
 ke nichohe
 tohar muski

astile hava
 hamar bar

se khele
 aur soch
 men ham
 apan anguriyan
 se kheli
 tohar jhota men

nau din bit gail
 ab ham tu
 puran hain
 kuchh karke
 jaike hae
 i duniya se
 piyar na tab
 dui batiye sahi

na tarai na chan
 na hava na bayar
 sagro chup-chap
 jaise marni paral hae

i bhayankar andhiyar
 hamke khali khali sujhay
 bhabhbhat ba dil
 tor chah men khaliyan

nikiyay dharin hamke
 latiyen toke kaske
 i kas ture men
 kasai hoi ke tone pe
 bhothar par gaili ham

abbe baki bare hae
 hamar dil ke ghiv men
 tor baral batti
 ihi ajor men
 hamke pave ke hae
 oisane chok suja
 ki ham nath saki
 gar koi sankar
 ek dam tor
 kathin palvar ke

othiya pe tore
 ras chamkat ba
 jaise amva ke
 gujhva pe

ang ang tohar
 pharak rahal ban
 katna tang hae
 dilva men
 avo re na jav re

avo avo avo avo
 nacho re nacho re
 nacho re nacho re

sath men hae
 ek aisan chokariya
 gavat naina jhulavat

dhan daulat ke
 mang na bhaiya
 prem ke hae pukar

sukh dukh to
 aj mil hi rahal ba
 chirai ke chuchu
 rahal sunay
 na jav re a jav re
 na jav na jav na jav
 na jav re nacho re
 nacho re nacho re

tohar angana pe
 malaiya gena
 phulan ba
 okar niche
 ego megha phule
 phulsunghaniya pe
 jaise ekar bapve
 ke to pervha hae

tohar bachhiva
 turaike hamar
 chaurayvan chabat hae
 jaise gar boval
 ghas hae
 okre bap ke
 bapauti pe

tohar piloriyan
 chhatak ke
 hamar sem ke
 thala khoden
 jaise u bedam
 ke kauno
 baur charhal hae

hamar dil chhutan
 tohar piyar
 charat ba
 sarpat motha
 bankas titki
 se santokh na hove
 dhaniya parva
 kena murena milat
 tab bolbo karti
 tu hamar man ke bate

**Aja ke
Yad men...**

1977

***Sup jaise chauki
bole utan bati
sarmat kahe na
samaj men bahattar chhed
bole tanki bati
kraan lagav***

*aja ke yad men
oise to bahut bat ave
thora chit se na utare
hamar bhag men amar hae
hamke rasta dekhave*

*katne aisan
bahadur ajan
mar gain apan
kam pura karke
gar nam-nisan ke*

*kalkatiyan ke
pasina pe
kheve aj
katnan sarnami
samaj men apan
ekar halphavo ke
kahi kono dag na
ka boli
ekar rang-dhang
ekar kam
aur bichar ke*

jadan men apan
purkhan ke
khusiyali hamke

apan des ke
attiyachar se maral
sukh khoje
sri ram tapu chalin
dukh kat kat ke
thikan bana lein
lar lar ke apan hak pe
jan dei dei ke
kam karte raih gain
ka... gar nam ke

ham nehru sastri
ke man kari
ka mathura chahe ramjani
u logan se
hamlog khat kamti haen

aur aj samaj
ke nam se
ek se ek sabhapati
khali nam khat

bharam men heran
chhatke das keti
dharam ke nam
sun ke
aur kam...
kahi kuchh na

aise jab
hamar purkhan
jangan men bharamte
to sap mare ke
lathi na paiten

e sahab e sahab
dekho to tanka
lakhan jahaji
behal hoi gava
ka kari
hae ram hae ram
ram ram

ka bhava
mar gava
big do pani men

sahabji...
hamra mehrarua
bemar ba
larkave khokhat baten
tani aj thora

sauker chhutti
mil jat to
bahut thik bhavat

muh band kar re
thik hoi jai
thik hoi jai

vahi bhikhmangan
ke put ham bati
jangar hamar jar
karila pave khat
pave ke hae
khay khat
baki hamar na chhin
hamar na lut
av ab samna kar
sare daliddar
desi videsi thagar
ham taiyar bati
mathura ke yad men
kareke apan
des-bhes
man-jan
kar-bar
hak-hur
aur dan-pan
ke satkar

Phagua

1976

Chautal:

*man karila u pasina ke
jon barhanti khat gire
ohi kamihan ke ham chahi
jon des ghar khat mare*

*apan des ke jon haen piyare
okar ghar na rahiga khali
ha des ke man men
apan bhi man bharal
ham kahe kam na kari*

*dhiyan deila u garib pe
jon apan sudhar khat lare
samaj ke maral palivar pe
jon majuri khoj rahin*

*u samaj jon kimmat na jane
apne pichharal dukhiyan ke
u samaj ke ka hoi barhanti
sarap dukhiyan ke bhinal*

e ma pakav na

ka re
ma ma karat bate
ka pakai

ghughari ...

pakai la
khaiyo ghughri
kamay ke
dharlo hae

e man
larkavan mangen haen
ghughari khayn

jagdisva
hiya av

ghughari peliye
sarauv
marab lat
pasar jaiye
mars hamar ankhi
ke samne se

ha hamhi bati
jagdisva
kam bal bekaida
kam buddhi bhikhmanga
baki himmat
jaise kalkativan ke
de hak
ham bhi kheli phagua
hoi niyai
tab to manai phagua
nyav ke khatir
aj narsingh ham
av sajay dei
u phagua
jese sach men
ek saman hove
uch nich
garib dhanvan
kutta bilar sab

haryari rahe
jindagi men tore
phagua bhi hove
samaj men tore

toke koi
phagua na
na toke divali

tor garibi
jindagi men
bahut kam niyayi

ka tor phaguiya ke
larkavan abirva
kahe tor kamaiya
anetiyan ke rupiva
toke koi phagua na hae
tobhi khele holi

toke koi jaj na
gar krisna ke pahlad
kahe phir khusi toke
i din aur i rat
daru gos bhat roti men
bhul kahe gail i bat

ghar ghar jake tu
chautal gaile
bihan jab bhail
soche karja dukan ke
bihan jab bhail
soche karja dukan ke

sukh toke bhi hove
jindagi tor samhare
tor phagua bhi ave
apne narsingh
bane ke pariga

Divali

aan yuktesvar ananda

1976

Bhajan

*divali ke rat
ujer karis ba
lakshmi ke bhakha
kahi lag jat
kahi lag jat
to admi ke asa
to admi ke asa
i atna sahaj bhasa
i atna sahaj bhasa
kahe ke pirat*

ujer kare
 agal bagal
 apan diyali
 hava ke sath
 jhule hamar
 chhota se batti

sach ke jit
 i divas
 ke mane hae
 anet ke bole
 bhail chuknichur

aise kahi
 sach men
 na ho jat
 apan samaj men
 to bihan se
 ham jiti
 dil khol

na bhay
 apas men
 na koi
 chhua-chhut rahat
 dharam aur karam
 apne men
 milten julten
 apan samaj
 na mangat
 hiya pe bhikh

are e divali
 tore men
 u sakti hove
 ki i tamamo
 bichar men
 jat ghuns
 ki manai
 sab se pahile
 manai ke
 khatir hae
 to kat-pit
 mar-danda
 gari-garauja
 and-band
 ke lag jat
 hardam ke khat
 pith

diva ke ach se
 sukha le apan
 ans ma
 sait laksh mi
 daya kar dei

dukh ke ans
 sukh ke
 bharosa men
 lakshiminiya kahi
 na ban jay

bap nasa men
 kahi chahta
 men laptal hoi
 oke ka
 uto apan ke
 na bhail

maiya lele
 larkavan ke
 divan to
 bar leis
 kaha se
 lave bichari
 ghughari bara
 aur phulauri
 chaurave ke
 akal paral ba

le ma jagale
 donni chaunni
 jon bhi hae
 koi na jane
 perva kab
 phar jai
 paisave to ha
 karan hae
 kamae val sala
 jinde gail ghunay

apan diya
 apan hath se
 jalaylere
 jalayle na

i sukh chahe dukh
 ke batti hoi
 ihi men
 bital dinan
 bhulay de na

tohe bihan
 suru kareke
 suru kareke
 nava jivan
 i jivan sukh ke
 samundar hove
 samundar hove
 begar koi ghat
 tohar ho jay

saphal jivan
 hamar lakshmi se
 chiraauri ba

i ujer
 tohar diva ke
 koi ke aur
 ujer kare
 jon tohar hae
 sab tohar
 na rahe
 apas men bat
 leto to
 jon dukh sab ke
 bisar jaiga re

pet bharal hae to
 divali sujha hae
 bhukh lagal hae to
 divali pira hae

janganr dehi men
 hath gor chale
 man divali se khusi
 nahi to ans chuve

dhani garib
 dunu divali sajain
 ek apan dhan bichhay
 ek bole apan man lagay

kaun thik se manais
 bas vahi lakshmi jane
 jekar namse kona kona
 bephat diyali barat aj

ke ka baris
 kaise katna baris
 apne men
 charcha karat log

lakshmi divas
 i pavittar din
 log apane men
 chup-chap
 dil khol
 baji lagain khub

tatti men bhi diyali
 aj ajor karis ba
 aur adher ke piyaran
 ke bara tang paral ba

idhar udhar se
 rengat nikarin
 ajor ke dar se bhagin
 kahi ghas kahi nariya men
 kitanan jan apan gava dein

kamra men chup-chap
 khatkiravan
 darara men khalbalat
 kach-kachay sochen
 ki kab buti u batti
 hamlog ubharay
 phir chunsin

divali se tatti
 ke apman hoige
 kirauvan eke
 chhor ke bhagin
 ghar ke bara
 man bhail lakshmi
 divali malichhaipan ke
 thora der lukvais

diyali ke ach se
 magaj apan safa karke
 dukh sukh ke bhul ke ham
 bhagvan se milal bati
 i din ham dur tak
 bichar karila
 ki ka hae lajjat
 jivan ke
 karbar kahe khat ba

lakshmi ke ajor
 hamme rasta dekhavat
 dil men damke
 himmat dilavat

ke tu ay khethihar
 ha tuhi se to
 banal hae
 jatna rang rup
 i duniya ke
 tor tagat i sab
 men bhinal hae

tu hi asli
 sanskirti hae
 tor saccha
 pasina hae
 tu bhakt hae
 i matti ke
 tuhi des ke
 tagat hae

tu kar upjav
 jon man aur samaj
 tor chahe
 tor dhanya
 i jivan hae
 tuhi asal men
 i dharti ke lal

divali ke lakshmi
 aur i ghar vali
 i dunu men
 kon pharak hae

divali val sal men
 ik dai parghat hove
 i ghar val ke
 sar pe kodo darat roj

divali val ke
 pakvan charhat
 i ghar val ke
 dukh lat se katat

divali val khat
 hath jor binti hovat
 i ghar val gar hukum se
 kidharo na dolat

e divali ke lakshmi
 kar i ghar men
 bhi ajor
 mile i dukhi
 nari ke
 barabar hak
 mite ekar
 mardana ke
 ghor andher

i ghar ke laksh mi
 phir kare
 ghar ke kona-kona
 ujer
 jese saf bhi
 hoy jay
 apan bhatar ke
 saral gandhat
 magaj

u baccha
 hasat khelat
 divali ke
 matlab puchhe

na jane
 ki divali
 ohi khushi
 ke khel hae
 jon oke
 man kare
 jekar u na
 apman kare
 jon okar jivan
 ke ujjiyar
 hae abbe
 andhiyar men
 bhi yad rahe

okar khel oke
 piyara hae
 apan khel ke
 u sajay rakkhe
 okar khel
 okar sacchai hae
 barat batti
 bharal tel
 diyali hae

chahe sukh
 chahe dukh
 apan khel
 oke khiyal rahe
 chahe jon koi
 mauka mile
 apan salai leke
 taiyar hae u

i bachpan
 ke khel
 javani men
 jay heray
 hiya pe ab
 divali asa
 banal hae
 larka hae to
 laxmi puja
 sukhit bujhay
 larki hae to
 apan jot ke
 ach ke pale
 dhire dhire
 hone val gharaiti
 banal jay

hamar dil ke dag
 tor ujer
 se mit jay
 tu hamar sobha
 manuspan hae

hamar puja
tor satkar
e divali
o divali

ham tore men
man lagay
tu hamre men
bhin jao
o divali
e diyali
apne ach se
dil ke
bharam mitao
subh divali
subh divali

bihan jab bhail
diyali ke
taraju banain

larkan milke
taule lagin
kalhiyan aur aj
ke garhuai

parso aur aj
men kuchh
pharak na pare
kaliha val bahut
garhu taulay

ka badalal
ek din divali se
bacchan apne men
soche lagin

man lagay
kalhiya puja-pat
karin sab
aj ohi
khaik-pani
gari-garauja
jhagra-ragra
ka bhail bhala
divali ka
nava lais

ekke batiya
bikh hae
ek ghari
hansi bharal
dusar ghari
tisar pe
koi ke kuchh

na lage
i larkan bicharan
ka jane

bat ke matlab
ghari ke
anusar hae
divali vala
sada se ek
to bhi admi ke
chal behvar
i divali ke
matlab se
na badle
ijjat-pani
dharam-karam
sanskirti-bichar
ke bole hatao
dekhaj jai age

hindiasal panditasal
adha anki ke bidvanan
kabbhi sochalo
kahe khat

Wanhoop

1971

eens op een divali-dag
toen een diya
uit mijn handen viel
moest ik zo huilen

mijn moeder
noch mijn vader
konden mij
gelukkig maken
met een tweede

ik voelde mij
de enige ongelukkige
ooit geschapen

mijn eerste liefde
voor het geluk
werd met de wind
meegedragen
en ik bleef
door zijn duw
achter in een duisternis
met tranen in de ogen
tot vandaag de dag

als de duisternis
jou overvalt
en je
verspert jouw ogen
in de hoop
te kunnen zien
denk eraan
dat een blindheid
ook overvallen kan
en als het leven
geen duisternis
meer kent
kunnen de ogen
die ontwend zijn
want er is
genoeg verlicht
om niet meer
te hoeven dromen

onzin
ga slapen jij dwaze
denk jij maar
aan de dag
van morgen
dat is jou
het probleem

ga en slaap lekker
de komende nacht
zal jou dag blijven

er is een uur nog
 voor de zon opkomt
 daarin kan je
 uitslapen

denk erom
 de mensheid
 dienen kan
 nooit kwaad

bloemen
 als ik jou
 niet kon hebben
 had ik jou gestolen
 wat heb je niet
 dat mijn hart mist
 jij die in elk huis
 zijn liefde vindt

jou offeren de mensen
 aan goden
 jij bent rein en heilig

jij bent een band
 die twee geliefden bindt
 waar ook de één de ander vindt

jij bent voor mij
 mijn mens zijn
 jij in alle kleuren
 elk met zijn
 eigen geuren
 wilt nog zijn
 op land
 in de lucht
 op zee
 en in mijn hart

het leven knapt
 en ontsnapt
 het lichaam
 dat de interesse
 van de omstanders
 voorbij gaat
 maar niet het gat
 dat het heengaan
 al sloeg

mijn gedachten
 zijn als plassen
 waarin
 de regendruppels
 gaten slaan

mijn adem
is de golf
op het water
die steeds
verloren gaat
mijn hart is
dat van een
bedelaar
dat bedelt om
een klein beetje
rust
ik ben een wrak
verloren
in het oerwoud
van mensen

wanneer
de rozen bloeien
denk niet dat
een eeuwigheid
is geschapen
ze verwelken weldra
verschroeide
kelkblaadjes
achterlatend

zolang liefde met haat
een vriendschap heeft
kan zij niet
volmaakt zijn

één uit die zwerm
vloog zich dood
tegen mijn venster
de rest verliet hem
als was er niets gebeurd

**Liefde
Twijfel
Haat**

1970-'71

geboren als
 het oudste kind
 groeide ik op
 in een jhopri
 beschut met
 gedroogde
 uitgeklopte
 parsara
 en bedekt met
 pinabladeren

net toen ik dacht
 dat mijn leven
 veranderen zou
 werd mijn hart
 gebroken

op de kleine watergolven
 werd het verhaal geschreven
 van twee harten
 die geluk zochten
 op twee verschillende wijzen

lientje-bosi
 een knap vrouwtje
 had oog op de toekomst
 van haar svami
 die zijn lakshmi
 dacht te aanbidden
 met de schoonste spreuken
 ooit geschreven

de dagen verliepen zonnig
 het waaide steeds
 een oostenwind
 en lang werd het verhaal
 in het westen
 tot op een dag een boot
 langs voer en de golven
 brak door het midden

aan het einde
 van zijn bestemming
 las ik nog een laatste regel
 ... dit was het trieste einde

zij die spelen
 winnen of verliezen
 zij die het spel
 gadeslaan
 kunnen altijd
 winnen

ik wil je niet haten
ook niet verwensen
wat ben je dan
anders waard

jij
een verziekt geraamte
besmeerd
met het zweet der armen
hebt mij niet verstaan

ik verstond de taal
die jouw geld sprak
hij wilde vrienden maken

ik bezat dat vermogen
gelukkig niet
wrokkig moest ik
van mijn liefste scheiden

door het raam
zag ik
aan de horizon
een verminkte ster
flikkeren

het is stil
wat moet ik
gaan slapen
slapen
zonder dromen

ik strekte
mijn armen uit
om de gordijnen
dicht te trekken
en voordat de zomen
elkaar raakten
zag ik die ster
achter de horizon
in het oneindige
verdwijnen

's morgens hoorde ik
door de radio
een schip aangedreven
iederéén
aan boord gered
behalve een verloofde
die was van mij

de vissers die
de storm hadden overleefd
hadden geen zin meer
langer de zee
te verdunnen

toch nog één gevangen
zei één hunner
die zich er ook bij
gelukkig prees
toen het net werd
binnengesleept

ze was een vrouwenfiguur
aangerand door haaien
die bedroefd keek
naar het gat in de hemel
waardoor haar geest
de weg vond naar de hel

ze is een dochter
van een rijke hindustani
die zijn kinderen
naar nederland stuurt om
nog beter van te worden

in dienst heeft hij
arme landgenoten
die de hunne naar zijn
tomatenvelden sturen

ze komen van school
en vergezellen de ouders
om het broodje voor morgen
naar de
bloeiende tomatenvelden
van handelaar-bosi
die belastingen ontduikt
door de niet aflatende
opeenvolging van
trouwen en scheiden
met zijn tweede vrouw
die mij niet durfde vragen
of ik hun ijat had gespaard

na een heerlijke maaltijd
die hij als een rijke
toch met de vingers
had ingewerkt
vroeg hij mij wanneer ik
van plan was
met zijn dochter te trouwen

samen met zijn vrouw
ging hij akkoord met mij
en verliet naar het schein
heel tevreden mijn huis

die tevredenheid duurde
maar een week
hij kwam terug
nu met zijn dochter alleen

de opbrengst zou zijn
verwachtingen niet strelen

ik kon toch nog tot
zaken komen
maar dan als voorwaarde
dat ik het vermogen bezat
welke hij
gerechtvaardigd zag
wilde ik nog
met mijn liefste trouwen

haar volle wangen
als rood-gele tomaten
bleven onbewogen

een knik bevestigde
het betoog van vaderlief
ik mocht
haar liefde kopen

toen besepte ik ineens
bizarro goed
dat hij een handelaar was
in wie ik mij
niet moest vergissen

ik vergiste mij
in jouw liefdesrijk
ik verkeek mij
op jou en schond
mijn wezen

ik droomde van een
taj mahal
en wachte
jouw jaardag af
een maand voor ik
die schenken zou
gingen mijn ogen open
wakker werd ik
met pijnen over
mijn lichaam
als had elk lid
van jouw familie

mij meedogenloos
geslagen

de regen hield op
de kermis in de hel
vertrok mij in een
ag-mahal achterlatend
daar heb ik
de brandwonden
nog van over

jou zie ik als
een uitgedroogde boom
die nog niet is
omgevallen

de schamele takken
die bedroefd
in de lucht kijken
vermoeden de haat
van de houthakker

de storm ontbladerde
deze eens zo
trotse boom
de zon doet
hem kraken

wist hij maar dat
macht kortdurend is
en wist hij dat
er ook andere
waren die
wilden bloeien
dan was hem dit
wellicht ontgaan

jij slangenkind
hebt vergiftigd
een mens
die voor jou
de zorg droeg

hij bracht jou
elke keer weer
een appetijtelijke
kost genoot van
jouw dans en
vergat de wereld

hij wist niet
dat het jouw
bedoeling ook was
jij beet hem juist
in zijn vervoering

ik ging
voor de spiegel staan
haalde
mijn snor en baart eraf
ik leek veranderd....

ik keerde mij
blij om en zag
per ongeluk
een foto van haar

mijn blijheid
streek over
haar hart
en verging
in mijn haat

de avond
is zojuist gevallen
vier kaarsen
heb ik aangestoken
de lichtjes buigen
naar elkaar toe
terwijl de rook
zich wellustig mengt
en ik zie daartussen
jouw gedaante slingerend
in mijn gedachten
voorbij trekken

ik herinner mij
de zes jaren
waarin ik jou nog had
jij ging onverwacht
uit mijn leven heen
en liet smart achter

had jij er niets
aan kunnen doen dan
had ik jou vergeven
maar nu je zelf ook
de schuldige bent
schrijf ik wat om jou
proberen te vergeten

jij drong ik genoot
en dreef op jouw liefde
het bleek mijn
eigen verbeelding

waarom toch.....

jij bent kansloos
wie ben jij eigenlijk
mijn dochter staat mij
jij nog niet

tot ver over
deze liefdesgracht
zie ik
een boom hellen

een deel
van de takken die
in het water steken
hangen slap met
de bladeren gespreid
op het watervlak
die ruiken
naar de stank
van haar haren
die ze toch dagelijks
gewassen had

mijn hart verlichtende diya
vind ik heus wel
maar ver van jouw liefdesland

ik zoek en zal vinden
jij zal ervaren het zwaard
van jouw vaderliefde
dat mij volledig trof

op weg naar school
had ik haar ontmoet
die dezelfde
bestemming had

ik gaf haar elke dag
een rode roos
met een glimlach nam
ze die haastig aan
en schaamde zich
voor de omstanders

langzaam kwam er verandering
ze bleef met mij staan praten
tot de schoolbus kwam
en we elkaar groetten tot
de volgende dag

nadat het licht
voor mij was uitgedoofd
zat ik aan
een kleine tafel
waarop een vaas
bloemen stond
bedroefd rond te kijken

een vlinder
die gehaast langs mijn
oor vloog om zich
in die bloemen
te verstoppen
legde zich teleurgesteld
op de tafel neer

in de kamer sprak
lien met haar vader
over haar neefje vinod
voor wie ze een truitje
had gekocht

haar zusje liep heen en weer
en ging uiteindelijk
voor de spiegel staan om
zich wederom
op te maken

dat was tenminste iets
dat zij kon
en goed ook

intussen kroop de vlinder
op mijn hand
zachtjes zei ze dat wij
maar heen moesten gaan

onze bloemen waren
niet welriekend meer

op deze vroege ochtend
zit ik te luisteren
naar raga's op de sarangi
met in mijn hart
de smart van een liefde
dat mij geen moment
alleen laat

ik voel mij vergaan
in mijn liefde voor jou
ik ben eenzaam
en schrei om hulp

de bomen om mij heen
met fluisterende
bladeren en gevogelte
zijn mijn enige troost

in de verte hoor ik
het gemurmel
van de watervallen
dat zich mengt
met deze klanken
van de sarangi
en af en toe
zie ik een ster
zich verplaatsen
een ontheemding
die mijn hart
wel spreekt

maar toch verhevene.....
de natuur
die ik in jouw zie
is onovertroffen
helaas moordend

wat ben jij
toch hard voor
dit jute snaartje
dat onschuldig in
jouw handen is
gevallen en
machteloos in
jouw ogen kijkt
begrijp dat toch

elke dag wanneer ik
bij deze ladder kom
tel ik de treden en
elke keer tel ik meer
maar mijn liefde
voor jou is nog
niet gedooft

soms zak ik
net zoveel als
ik geklommen was
en soms meer
nooit zie ik jou
een trede
beneden komen
hoe wil jij dan het leven delen
met mij

de afgelopen dag
verbaast mij

ik ging weer
om deze droeve
terugkeer die ik
niet geloven wil

op deze dag leerde ik
mijzelf ontdekken
in de donkerte van
mijn liefdesspel

o groene dwaas
keer terug naar
jouw eigen huis
waar jij liefde
zoekt zijn
stekels gezaaid
die pas steken
als ze bij jou
binnen zijn

iedere verwachting
die ik heb van jou
wordt uit mijn hart
gedreven door jouw
schaterlach en
wat dan overblijft
is een kwellende
teleurstelling

elke bloemknop die
ontluiken wil moet
de hardheid van de
natuur kunnen
trotseren

begreep jij maar
het tragische van mijn
volwassen worden dan
had ik er niet alleen
spijt van

wil jij nog lachen
lach maar leeg
jij zal ooit weten dat
er een huilen bestaat
je zal mij dan begrijpen

slapeloos bracht ik
de nacht door
de morgen goot
tranen uit mijn oog

ik zit te denken
over mijn
afgelopen dagen
die beladen waren
met vaten vol
allerhande emoties
die samen liefde heette

ik ween om die chameli
die voor mij
voortijdig verregend is

ondragelijk
dit gepeins
over al die dagen

mijn lelie
in de knop
werd een lans
op mij gericht

even eenzaam
als de bomen
zonder bladeren
voel ik mij
zonder jou liefste

jou zie ik vaag
in mijn gedachten
en ik praat met jou

wanneer kom jij
ooit dichtbij
om jezelf in mijn
ogen te vinden

jij zegt nooit iets
en verlaat mij

hoe is dit
te verdragen
mijn verwerkelijking

hoe zal ik kunnen
zonder jouw gepraat

liefste
help mij
jij bent mijn
enge waarheid

mijn slapeloze nachten
slijt ik met de klanken
van de sarangi
waartussen jouw gedaante
in allerlei variaties
in mijn gedachten danst

ik doe het licht uit
en zit in het duister
te denken dat ik jou
voelen zal in het ritme
van mijn hart

mijn hart
slaat op hol
als ik jou uit
zijn ritme haal

ik raak uit de maat
en geef mij gewonnen

hoezeer ik besef
dat jij ver bent
heel ver
zeg ik nee
lien is in mij
ik in haar
zij is bij mij
ze praat met mij
zij zingt en
streelt mij
tot de sarangi uit
mijn handen valt
en ik het licht
weer aandoe

alsof deze nacht
geen einde kent
ik verloren
in de menigte
van liefdesgolven
geloof nog steeds
na zoveel lijden in
haar liefde voor mij

ik heb mij neergelegd
aan de voeten
van haar die ik niet
kwijt kan voor geen
moment
uit mijn gedachten
die als een sarangi
gespannen haar naam
in romantische
klanken te horen brengt

en toch wijst zij mij af...

maar het is
één glimlach
die mij tot
vergeten dwingt
dit gruwelijke
schouwspel
en zoals deze pen
langzaam
met geduld over
dit papier glijdt
strijken mijn illusies
over jou
waar ik er zelf
om lachen moet

wat is dit voor
een gevoel
dat mij overweldigt
wanneer ik denk over
mijn leven

ik voel de versleten
dagen als donderslagen
door mijn hart
en de toekomst
als bliksemflitsen
door mijn hoofd

dit doet leed aan
en zo diep dringt
het in mij door
dat ik begin te tranen
temeer daar ik in de
steek wordt gelaten
door haar
wie ik mijn liefde
heb gegeven

op zoek naar liefde
vind ik altijd nog
een trieste ik
in mijzelf terug

iets goeds wordt niet
zonder sporen verdiend

zullen mijn sporen
mij leiden naar die
zachte armen en de
beminnende schoot van
mijn geliefde die doet

alsof ze niets vermoedt
van mijn toenadering
zo duidelijk
toch onbegrepen

uren zat ik
aan de oever
met een hengel
waarvan ik
de stok steeds
verlengde om
één vis te vangen

de wolken gingen
mij voorbij en
bedekten soms
de zonneschijn

het waaide heerlijk
over mij een gevoel
van geduld achterlatend

het water gleed
de kurk voorbij
in hele kleine golven
die dobberde
zo nu en dan
ik wist toen
dat zij aan beet

vele hadden
meer gevangen
en trokken voldaan
naar huis
weer anderen zaten
roerloos te staren
naar die ene kurk
aan de draad
die voor driekwart
in het water stak

ineens verdween
mijn kurk en spartelend
kwam zij te voorschijn
met ogen wijd gesperd

ik bevrijde haar
van die scherpe haak
en keek haar blijde aan

toen ik juist dacht
dat zij van mij was
gleed zij mijn hand
uit en verdween in
de diepte van deze
liefdesgracht nu met

mij alleen

de tempels zijn verlaten
 op het altaar
 brandt geen kaars
 voor de poort van de moskee
 zit een bedelaar gebukt
 met het hoofd in de handen

in de verte
 hoor ik luid gejuich
 en ik begeef mij
 daar naar toe

onderweg ontmoet ik
 een oude vrouw
 schaars gekleed met
 een sluier op het hoofd
 al pratend mij dwingend
 tot bezinning

wat jij zoekt
 vind jij heus wel
 op deze aarde
 liefde is het niet

wel.....
 de ware liefde behoeft
 geen geld
 die is de rijkdom op zichzelf
 het vertrouwen en eenvoud
 een godheid om te aanbidden

bid nu niet voor jij echt weet
 dat jij die gevonden hebt
 denk eraan
 de ware liefde
 openbaart zichzelf

in mijn devotie zelfs
 dringen zij mij binnen

wanhoop verwekkend dwarrelen
 ze in mijn geest rond

al weken zitten ze mij achterna
 alsof ik nog steeds een hoop ben
 voor haar die ik al gekremeerd heb
 aan de oever van mijn liefdesgracht

ze verdween
 in een kronkelende zwarte rookwolk
 in de leegte van het heelal

het zijn de herinneringen
 die ik niet kremeren kan

zoudt u dat voor mi] willen doen
mijn god
ik ben vaak laat met de bloemen

in de donkerte
van mijn liefdesverlangens
ontwaakte in mij
de liefde voor het licht
ik brak door
en vond mijzelf
op mijn eigen pad
dat het hunne had gekruist

ik keek om
en zag ze lachen
ik was niet de eerste
die zich vergiste in hen

mijn leven is ongeveer
als een sonet
daar wordt de wending
tenminste begrepen

het is zaterdagavond
vrienden waren op bezoek
en hadden bosjes rose anjers
en rode rozen meegenomen

ze liggen nog droog
op de wastafel
naast een hoop studieboeken
die ik had meegenomen
naast de hiaat in mijn leven

de rozen zal ik
aan een kant laten leggen
zij die ze brachten
weten niet
dat vele herinneringen
aan verbonden zijn
die ik nu zie lees en voel

steeds zit ik te kijken
naar de leien daken
en de groene schommelende
takken

zo nu en dan
komt een ambulance

om het gebouw heen rijden
en stopt bij een groene deur
waar opname
op geschilderd staat

ik stap uit het bed
en ga dicht bij het
raam staan
het begint te motregen

er rollen druppeltjes
over het glas

ik keer me om en zie
dat de rozen al in een vaas
zijn gedaan

ik ga op het bed zitten
en kijk aandachtig
naar die geurende kegel
terwijl mijn gedachten ver
in het verleden wegtrekken

ik zie hoe ze
mij de eerste keer
met een kus
uitgeleide deed

er zitten drie
te praten
over ervaringen
in hun leven
een vierde
met twee sonden
in zijn neus
ligt al uren
te reutelen

door het glas
zie ik
de takken schommelen

de bladeren
wuiven mij
en wensen mij nu al
een goede nacht
wat ik al weken
niet gehad heb

deze eenzame dagen
breng ik door
met herinneringen
uit het verleden

die langzaam mijn
gedachten doorkruisen

sommige kwellen mij
en roepen mijn
krachten op om samen
te spannen voor
de volgende veldslag

alles wat mij eens
zo schoon en lief scheen
is eensklaps
in haat gedreven

een wijze zei
weet jij niet te leven
met de in jou
ontstane haat
dan zal het leven
het begeven
zonder dat de dood
zijn kans heeft gehad

waarheid is eenvoudig
daarom misschien
het meest bezoedeld
door vele aardse
vergankelijken
hij blijft bestaan
als een vriend
van het heelal
omdat hij god is

ze was net een hagedis
die mijn wezen verlamde
en vrolijk in mijn
gedachtenwereld zwierf

ze speelde met mij

naast haar
verengende knapheid
bezat zij een
ontnuchterende zwakte
die bleek toen ik
met haar ging spelen

ze vermeed mijn
strelingen
en schoot beangst
overeind
terwijl haar staart
in mijn vingers kreunde
trok ze terug
in haar hol

ik dacht aldoor
dat ik in jou
het licht der liefde
had aangestoken

het werd even
donker boven mij
en ik zag
de wolken zwarten

zal ik naar huis gaan
vroeg ik mij af

nee nu ik éénmaal
begonnen ben
maak ik dit werk
wel af
sprak ik mij tegen

ik schrok hevig
toen de bliksem
mij in de ogen sloeg
en het gedonder
mijn oren verdoofde

ik voelde mij vallen
op dit liefdesveld
waarop ik al zoveel
werk had verzet

toen ik bijkwam
zag ik dat
het geregend had

zijn vruchtbaarheid was
in het water opgelost
en in een smalle stroom
gevloeid in
een wrokkige zee

zij was gelijk
een vogeltje
dat op mijn hoofd
haar nestje vond
en wegvloog net
toen mijn hand
over haar donzig
lichaam gleed

schoonheid is eenvouding
rein en vanzelfsprekend
zei ik eens tegen haar

weldra stond ze
voor de spiegel
en miste het gezegde
in en aan haar lijf

verlegen zei ze
ik ben trots op mijzelf
ik ben mooi

ik zie een lamp
op het water geprojecteerd

zij lijkt gehangen
aan een bundel draden
waaraan voortdurend
getrokken wordt

zij maakt bewegingen
die doen denken
aan de snaren
van een hart
die zijn leven
op één akkoord bezingen

er zwemt een eend
over deze projectie

de klanken zijn niet
een tonig meer
wel uitgeklonken

de eend verdween
in de donkerte
van de nacht
over het water heen

dit bleef stil
in mijn hart
om mij te kwellen

ze nam me mee
naar haar nest
en zoog mij leeg

het verhaal is
van een jonge vrouw
een vampier met
scherpe klauwen
haar eerste greep
bleek raak te zijn
een bedwelming
was het gevolg

ze likte haar klauwen
en verhief haar bek

ik was beroofd
besepte ik al gauw
hoe dan ook
ik leefde

meedogenloos is het seizoen
dat de mensheid bedreigt
met zijn nare rampen

moedig zijn de mensen
die er steeds tegen vechten
hard worden en zeggen
de volgende is welkom

deze hardheid wreekt zich
nu niet meer
op de rampen alleen

de stervende wordt geen
water meer toegedragen
de dode laten ze opvreten

er blijft geen tijd
meer over
door eens het goede doel
nu een obsessie

Bevrijding

1971

onsterfelijk
 is de atman
 gelijk mijn
 liefde voor
 haar die
 evenmin een
 doder kent

als een eeuwig
 bloeiende
 chameli welke
 door haar
 stengel wordt
 bemind spreidt
 ze haar geur
 die door mijn
 liefde is
 verwekt over
 dit landgoed
 van god die
 ik als vriend
 heb

met een glimlach
 ging hij
 vanmorgen van
 mijn offerplaats
 en zei.....
 je ontdekte mij
 in jouw liefde
 voor haar
 wat kan ik anders
 dan waarheid zijn

ik sta eerder op
 dan de zon opkomt

ik behoud jou
 in mijn schaduw

de regenboog
 verschuilt zich
 achter de donkere
 wolken als die
 toevallig jouw
 schoonheid aanschouwt

de bloemen
 vallen verlegen
 van de groene
 takken die hun
 verbazing niet
 te boven komen
 en verdomd.....
 ik kan jou nog

nergens vinden
dan in mijn dromen

hoe prettig vind ik het
om aan jou te denken
nadat jij mij mijn
slaap ontnemt

ik ga voor het raam staan
en kijk hoe het water
mijn ogen voorbij stroomt

ik vergelijk jou
met de waterval ginds
die haar hart uitstort
in liefdesgezangen

werd jij maar voor mij
ook een eeuwigheid

tussen de bloemen
zoek ik mijn bloem
kleurloos en reukvol
is die maar waar...

ik geef het zoeken
niet op naar mijn
enige werkelijkheid
die in mijn fantasieën
verscholen moet zijn

hoe vaak heb ik
niet gedacht dat ik
niet vinden zal de juiste
sfeer in het leven

ach ja.....
's ochtends zingen de vogels
's morgens blaffen de honden
's avonds zing ik zelf een lied
dat zo vaak al is gezongen

waarheid wordt vaak
niet begrepen
is het niet
goede nacht
ebbed water
ween niet
goede morgen
gedachtenzwerfer
die achterhaald

de leugen ook als
hij sneller is
dan mij antwoordt
het wassende water

deze boom had
ik zelf geplant
en er zorg voor
gedragen

dat was zijn
eerste bloei
om manja's
als vrucht
te dragen

maar de regen
die zo plotseling
kwam en hard sloeg
op al zijn takken
en de wind die op
alle bladeren klonk
deed de bloemen vallen

's avonds zat ik
heel alleen
met een kleine
brandende diya
bloemen aan god
te offeren
ik had mijn ogen
dicht gedaan
de handen op elkaar
gelegd
de benen over elkaar
gegooid
en storte een gebed
uit mijn hart
heel eenvoudig in mijn
alledaagse taal

uit schrik gingen
mijn ogen open
ik zag vuur zich
over de droge
bladeren verspreiden
mijn jhopri had
vlam gevat

twee druppels rolden
uit mijn ogen
een hand voelde ik
op mijn schouder

een stem zei
wees bedaard
het is de diya
die omgevallen is
verder heb jij
alles goed gedaan

mijn kleine hut
van pinabladeren lekt

ik leg een
oude emmer eronder
en zie die vollopen

de druppels
vallen licht
op het water
en toch prikken
ze kleine golven
op het wateroppervlak

het water loopt over
en stroomt over mijn
lemen vloer
er ontstaan enkele
plassen
die na een tijd
spontaan verdwijnen
een kleverige massa
achterlatend

een wesp vliegt
uit de natte bladeren
deze massa tegemoet
waarin zij gevangen
raakt
de krachteloze inspanningen
om zich te verlossen doet
haar de rust tegemoet treden

eindelijk zijn er
geen bewegingen meer
ze begrijpt
dat ze zichzelf
heeft begraven